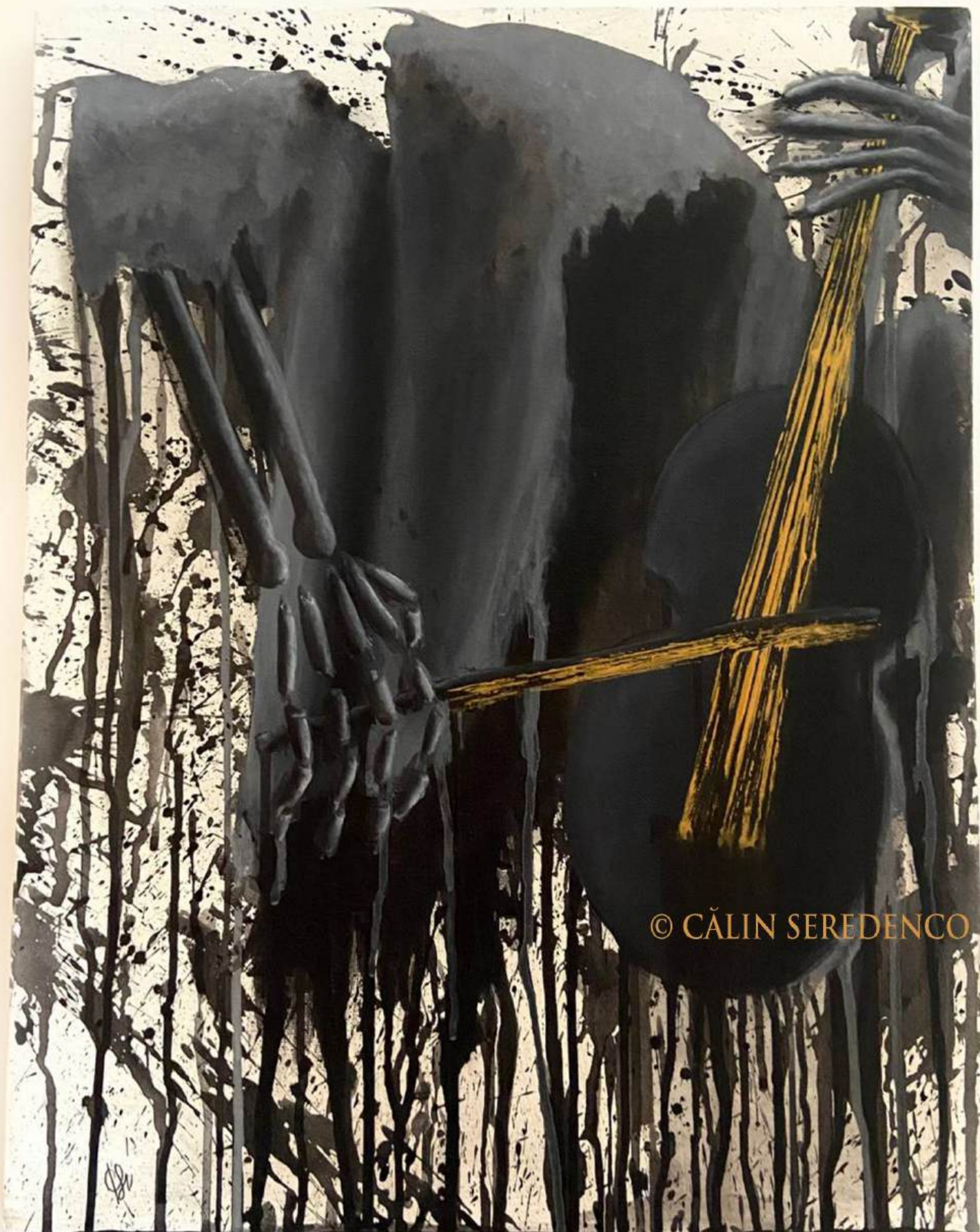

274 IANUARIE 2025

DUNĂREA DE JOS

CONSILIUL JUDEȚEAN GALAȚI CENTRUL CULTURAL „DUNĂREA DE JOS”

© CĂLIN SEREDENCO

revista

DUNĂREA DE JOS

EDITOR: CONSILIUL JUDEȚEAN GALAȚI
PREȘEDINTE: Costel FOTEA

CENTRUL CULTURAL DUNĂREA DE JOS
MANAGER: Vali Viorel SANDU

REDAȚIA:
Redactor șef: Florina Zaharia
Redactori: Alina-Simona Constantin, Laura Dumitrache,
Eduard Mihalcea, Costel Radu.

Responsabilitatea pentru conținutul opiniilor, argumentelor sau părerilor aparține, în exclusivitate, autorilor. Materialele primite, publicate sau nepublicate, nu se înapoiază. Redacția revistei nu împărtășește întotdeauna ideile conținute în textele publicate. Alte detalii despre activitatea Centrului Cultural „Dunărea de Jos” Galați pot fi aflate pe pagina web a instituției (www.ccdj.ro) sau pe pagina de facebook: *Centrul Cultural Dunărea de Jos Galați*. Arhiva parțială a revistei se regăsește pe site-ul instituției. Revista *Dunărea de Jos* este membru APLER (Asociația Publicațiilor Literare și a Editorilor din România).

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

Str. Domnească, nr. 61, cod: 800008, tel. 0236418400, fax. 415590,
e-mail: office@ccdj.ro
ISSN: 1583-0225

Revista poate fi procurată de la sediul redacției.
Aceasta poate fi citită integral și gratuit în arhiva sa:
https://www.ccdj.ro/editura_revista.html

Festivalul de Datini și Obiceiuri de Crăciun și Anul Nou „Tudor Pamfile”

13 - 15 decembrie 2024

**Festivalul de Datini și Obiceiuri de Crăciun și Anul Nou „Tudor Pamfile”
13 - 15 decembrie 2024**

**Festivalul de Datini și Obiceiuri de Crăciun și Anul Nou „Tudor Pamfile”
13 - 15 decembrie 2024**

GALA Scriitorilor Ziua Culturii Naționale 15 ianuarie 2025

175 de ani de la nașterea poetului Mihai Eminescu

Mihai Eminescu

Mihai Eminescu

Consiliul Județean Galați
Filiala Sud-Est a Uniunii Scriitorilor din România
Centrul Cultural „Dunărea de Jos”

scriitorilor
GALA
editia 3

Sala de spectacole CCDJ
15 ianuarie 2025 | 12:00
ziua culturii nationale
Centrul Cultural Dunărea de Jos Galați
Str. Domnească, nr. 61

Îmbrățișarea unei torțe

Octavian MIHALCEA

În noua carte a Mihaelei Chițac, *Inimi de hârtie* (Editura Neuma, 2024), întâlnim energii poetice care au drept potențial escaladări și transmutații, peripluri neconstrânse printre evanescențe. Legendele însoțesc aceste expansiuni ale imaginației.

Totul este pregătit pentru izbânzi eclatante, în prealabil realizându-se incursiuni în profunzimi vegetale, păstrătoare de comori. Tumultul naturii promise noi și noi descoperiri. Idealul *Crengii de Aur* se profilează din multitudinea tuturor visărilor fecunde. Jur-împrejurul cordului liric, nu de puține ori periclitat, gravitează toate cele ce au importanță: *storci pulpa inimii/ cu voluptate/ ca pe un fruct fraged/ siropo-apos/ atingi latura-i năzuroasă/ aștepți să cedeze nervos .../ ea bate sub coajă elastic/ străbate-un traseu agitat/ arterialo-venos/ în spațiul intens circulat/ fără a se expune public/ precum la piață, în vitrină/ îi intuiești în fibră/ senzația tactilă/ mecanismul sofisticat/ urmează să-i fie confiscat/ de-o forță străină ostilă (SUB COAJĂ)*. Atunci când intervin, dezechilibrele au alături tușele estetismului, din care decurg imagini novatoare. Sunt veritabile dezlănțuiri simbolice, înfruntări din zona primordialului, incandescențe. Poeziile Mihaelei Chițac, pline de ingeniozitate, conduc adeseori

înspre concluzionări inedite, cu numeroase surprize. Parcurgem galeriile unor jocuri inubliabile. Vorbim aici despre un festin al camuflărilor, avansare prin grădini proaspăt descoperite. Ni se revelează transparența unor bazine metaforice fascinante.

Prezența *șarpelui* contribuie la alcătuirea unor tablouri ce plutesc. Neliniștea parfumului învăluie visele, învăluie cele care se petrec alunecând. Treptat, simțurile par a se deplasa înspre enigma acelor regiuni cu melos aparte, unde încă mai este recognoscibilă strălucirea. Într-o ființare mai mult sau mai puțin iluzorie, *în dosul draperiei/ drapată rochie grea/ strânsă-n șireturi/ răsucite-n două/ de catifea .../ un manechin îmbracă/ veșminte suprapuse/ pliate peste piele/ straturi de carne vie/ îi recompun prezența/ sub umbra pălăriei/ își leapădă esența/ pe scena cabotină/ însemne libertine/ motive îndrăznețe/ tighelile descusute/ destrăbălate ațe/ deșeuri instabile/ un maniac în zdrențe/ cu haine sfâșiate/ tronează în culise/ particule textile/ o fabrică de visuri (FABRICĂ DE VISURI)*.

Suprarealitatea coloristică atinge dimensiuni oceanice. Incitant și ardent, caruselul transmutațiilor. Arta poetică a Mihaelei Chițac ivește neîncetat festinuri imagistice care impresionează, magie ce

deschide larg ochii. Ar putea fi vertijul inimii din orologiu, sau îmbrățișarea pulsatilă a unei torțe ... Fluidele imagine se intensifică. Un detaliu oniric în cheie melancolico-necruțătoare: *în colțul ochiului stâng/ mă pândește un vis/ trei raze de soare/ vibrează în iris adânc/ irizează lacrimi/ la crima trezirii/ care s-a comis (ÎN IRIS)*. Nu de puține ori, apatele radicalism al poemelor din volumul *Inimi de hârtie* ne conduce gândurile înspre cruzimea rafinementului. Expresia poetică determină clivaje aspectate labirintic, înflăcărări ce se înalță. Conform circumstațelor date, *nu-ți mai trebuie umbra/ aluneci pe raze/ culoar de lumină/ extindere-n spațiu/ trombele de aer/ te cuprind în brațe/ din trup de paiată/ ațe-ace-mațe/ un semn se arată/ "pax vobiscum"/ pace (STOP)*.

Transformările crează impresii inepuizabile. Fiecare moment din cartea de versuri a Mihaelei Chițac stă sub influența inefabilului. La un moment dat apare o salamandă, simbolul pasiunii pentru tot ce înseamnă foc. Misterele devin tot mai adânci, mistuitoare.

ART reading CITY

CĂLIN SEREDENCO

**Title: n/a / size: 60*100cm / painting
technique: acrylic on canvas/
description: n/a**

Ion Petrovici

O viață sub spectrul filosofiei

- o nouă și captivantă monografie -

Gheorghe FELEA

Ionel Necula, uricar la Poarta Moldovei de Jos, (titlul onorific i l-am atribuit prin preluarea denumirii omonime a valoroasei sale lucrări, ajunsă la volumul XXVI!) mărturisea despre debutul său literar: *De când mă știu, din adolescență, am fost un om al cărții. Am citit ca un nebun tot ce mi-a ieșit în cale. Tot din adolescență am început și să scriu, dar fără să public. Despre editarea vreunei cărți nici nu m-am gândit până la revoluție. Abia după decembrie 1989, când am crezut că s-a crăpat puțin a lumină, m-am gândit să-mi adun risipirile într-o carte.* Prima carte, o lucrare despre Emil Cioran, i-a apărut în anul 1995. De atunci a publicat 111 volume și peste 1500 de articole, operă care constituie o veritabilă enciclopedie a spiritului tecucean.

De fapt, îndrăgitul scriitor, în articolul *Un exercițiu de imaginație. Cum ar arăta România fără Tecuci?*, afirmă că România fără Tecuci ar fi comparabilă cu cea a *Măliniului fără Labiș, Oneștiului fără Nadia, Lugojului fără Brediceni*. Susținem afirmația uricarului, menționând că, dacă la nivel național se poate constata existența unor veritabile dinastii științifice sau culturale precum Hașdeu, Lovineștii, Ciorăneștii, Longineștii, Bibeștii, Sturdzeștii, Densușenii, Mureșenii, Lapedatu,, Hurmuzachi, Cazabanii etc și Tecuciul înregistrează personalități remarcabile precum: Dongorozi, Petrașcu, Conăcheștii sau familii de adevărați Mecena: Cinculeștii, Atanasiu. S-ar putea susține chiar și existența unei microconstelații Petrovici (Ion, fratele său generalul Dumitru D și tatăl lor Ion D, mort prematur), cărora îi putem adăuga pe valoroșii verișori ai tatălui lui Ion Petrovici: Nicolaie (scriitor, memorialist, editor, diplomat), Vasile (doctor în medicină) și Iorgu (Gheorghe) Petrașcu (celebrul pictor de mai târziu). Nu trebuie omis nici faptul că Tecuciul, un oraș mic cu o cultură mare, a dat țării 18 academicieni (din totalul național de 1.484), *ridicați din acest perimetru binecuvântat de Dumnezeu*.

Și eruditul tecucean conchide: *Târâș – grăpiș, seria Uricar la Poarta Moldovei de Jos a ajuns la al-XXVI-lea volum și încheie, în cele peste 3500 de pagini, lumea veche a Tecuciului și viața spirituală, așa cum s-a coagulat de-a lungul istoriei. și galeria oamenilor importanți.*

Fără să-mi fi propus intenționat, am realizat o enciclopedie a spiritului tecucean, care reflectă patimile localității, evidențiază vocația creatoare și contribuția comunității locale la constituirea patrimoniului național.

Una dintre temele predilecte asupra căreia scriitorul tecucean revine deseori vizează viața și activitatea lui Ioan Petrovici (1882-1972), filozof, eseist, memorialist, scriitor, orator și om politic, profesor la universitățile din Iași și București, membru titular al Academiei Române, fost Ministru al Educației Naționale), personalitate complevă a culturii românești interbelice. Iubitul și controversatul profesor de filozofie a avut o viață fracturată. Într-o vreme, a urcat până pe Everestul performanței și al recunoașterii publice, de unde, atunci când istoria s-a virusat de o ideologie apocaliptică, s-a prăbușit direct în groapa Marianelor-bântuită de tot felul de silnicii și nesăbuițe. Multă vreme s-a amăgit cu înțelesul mângâietor al filosofiei (*De consolation philosophiae!*), așa cum i-l hărăzise cei vechi, dar s-a și înfiorat de mizeriile ei, atunci când a văzut-o decăzută în condiția de surogat ideologic.

Despre savantul interbelic Ion Petrovici s-a scris destul de mult, mai ales după 1989. Exegeza petroviciană este destul de bogată, dacă avem în vedere bibliografia tematică *Ion Petrovici: O bibliografie a exegezei*, publicată de Titus Lateș în *Studii de istorie a filosofiei românești*, vol. XVIII: *Știință și metafizică. Ion Petrovici*, București, Editura Academiei Române, 2022, pp. 131–143. Dintre autorii care s-au dedicat studierii vieții și activității filosofului, scriitorului, demnitarului, profesorului, oratorului tecucean se remarcă N. Bagdasar, I. Brucăr, P. Andrei, V. Vetișanu, Viorel Vizureanu, Gr. Tăușan, Al. Surdu, Tudor Vianu, A. Boboc, Gh. Al. Cazan, Ana Bazac, Angela Botez,

Șt. Bârsănescu, Adrian Michiduță, Ștefan Andronachi etc

O mențiune specială se impune pentru doi autori consacrați prin exegeza petroviciană: Ștefan Munteanu și Ionel Necula. Prof. univ. Ștefan Munteanu, de la Universitatea *George Bacovia* din Bacău, întrebându-se *De ce mă atrage opera lui Ion Petrovici?*, mărturisea că., *în perioada anilor 1991-1997, l-a fascinat personalitatea filosofului, când am pregătit teza de doctorat care apoi a devenit o carte.*

Infatigabilul cercetător Ionel Necula, într-una dintre lucrările sale, se confesa în dulcele grai moldovenesc: *Dacă tot mi-am propus să dau seama de istoria și cultura ce s-a priticcit de-a lungul istoriei în vatra românească a Tecuciului, a trebuit, vrând – nevrând să rezerv un spațiu mai generos și celei mai importante personalități ridicate din jăriștea acestui ținut. Personalitatea lui mă obligă mereu la reveniri epistemice, la alte recurențe decupate din opera și viața lui învolburată.*

Polihistorul tecucean s-a consacrat deja printr-o bogată bibliografie care conține volumele și studiile dedicate lui Ion Petrovici.. Dintre lucrările sale amintim: *Petrovici în vizorul securității* (2005), *Ion Petrovici – recurențe*, 5 volume apărute în anii 2011, 2016, 2021, 2022 și 2023, *Ion Petrovici – Un capitol de filosofie românească* (2006), *Ion Petrovici Un capitol de filosofie românească. Corespondența Pamfil Șeicaru - Ion Petrovici precum și cele două volume Curs privat de istoria filosofiei etc.* Acestea, li se adaugă alte 4 volume reprezentând ediții îngrijite din operele petroviciene.

În volumul *Ion Petrovici – recurențe (III)*, prolificul autor reiterează ideea că: *filosoful nu este gânditorul pe care să-l*

poți aborda printr-o singulară aplecare asupra vieții și dispunerilor sale filosofice. El reclamă reveniri, recurențe, relecturi și numai după mai multe adăstări epistemice ni se dezvăluie în toată complexitatea ipostazelor sale cărturărești. E curios că, deși anonim și indiferent, n-a fost niciodată în cultura românească, totuși o monografie articulată a gânditorului Ion Petrovici nu s-a scris încă.

În fine, în volumul *Ion Petrovici – Recurențe (IV)*, Ionel Necula se confesa: *Totdeauna filosoful m-a ispitit ca subiect monografic, dar cum cred că nu mai am răgazul necesar împlinirii acestui proiect las aceste fișe celor viitori, probabil, mai norocoși decât autorul acestor Recurențe. În pofida vehemenței domnului Necula, eram convins că neobositul autor tecucean, în impetuoasa sa cavalcadă către borna celor 111 lucrări personale (apărute până acum!), va renunța la predarea fișelor către posibیلیi succesori ai râvnei sale și va împlini, el însuși, această restitutio creatoare față de filosoful savant, savantul prea filosof.*

Totuși, până astăzi nu a apărut o monografie dedicată acestei personalități. Ionel Necula, infatigabilul restitutor al operei petroviciene, cel mai îndreptățit pentru restitutio in integrum, mărturisește cu franchețe: *deseori m-am gândit la o monografie a filosofului Ion Petrovici și dac-am tot amânat redactarea ei, faptul s-a datorat ideii, în mare parte adevărată, că filosoful și-a scris-o singur, și-a disipat-o copios prin scrierile sale memorialistice*

Fiind un statornic admirator al octogenarului tecucean pe care îl invidiez pentru junețea sa spirituală, îl apreciez atât pentru devoțiune în descifrarea complexe și uneori contradictoriei personalități a acestui *Socrate al Aiudului* cât și pentru acribia

cu care lansează în circuitul științific noi... recurențe. Precizez că, în repetate rânduri și în diverse împrejurări, nu am încetat, în ultimii ani să-l persuadez pe distinsul prieten tecucean să purceadă la lucru și să scrie o monografie dedicată mentorului său. După numeroase pertractări, kairos-timpul ideal, momentul propice a apărut parcă descinzând din profunzimile lucrării altui filosof tecucean Alexandru Mironescu-*Kairos eseu despre teologia istoriei*. Biruind timpul linear, cronos, la 84 de ani, cărturarul Necula Ionel a dăruit cititorilor o carte remarcabilă *Ion Petrovici – O viață sub spectrul filosofiei*.

Monografia este prefațată de cunoscutul profesor titular la Facultatea de Filosofie și Științe Social-Politice, Universitatea «Alexandru Ioan Cuza» din Iași. În prefața intitulată *O nouă și captivantă monografie* Ștefan Afloroaie apreciază că *monografia este cu totul aparte, rodul unei îndelungi admirații a autorului, și, deopotrivă, al unor cercetări atente și mereu reperate. Dar și al unei afinități discrete pe care o resimte de fiecare dată când se apropie de cuvintele și atitudinile celui evocat.*

Lansarea monografiei, apărută în format 16×24 cm, cu 318 pagini, a avut loc miercuri, 27 noiembrie 2024, în Sala Studio a Casei de Cultură a municipiului Tecuci. Manifestarea a reprezentat un eveniment deosebit pentru viața culturală a municipiului, urbe mică cu o cultură mare, deoarece în ultimii 50 de ani nu s-au mai lansat aici volume apărute sub egida prestigioasei Edituri a Academiei Române.

Profesorul scriitor Vasile Ghica a moderat cu stil lansarea, evocând diverse momente ale colaborării cu scriitorul Ionel Necula.

Profesorul Gheorghe Felea afirmă

că Tecuciul este un oraș cu o spiritualitate aleasă. Despre Ion Petrovici precizează că filosoful a fost de tânăr atras de politică, mirajul ascensiunii fiind mărturisit, fără echivoc: *Recunosc, mie mi-a plăcut să fu ministru.*

Ascensiunea sa politică s-a concretizat într-un „cursus honorum” deosebit de bogat. A început la 1 aprilie 1918, ca director general al teatrelor, funcție deținută până la 1 iulie 1918. Apoi, ca averescan, în primul guvern al generalului (1 ianuarie–17 decembrie 1921) deține, la doar 39 de ani, portofoliul Lucrărilor Publice. A fost unul dintre miniștrii cu viziune, cu simțul realului și al urgențelor necesitate de refacerea țării după război. În timpul mandatului, l-a avut ca secretar de stat pe dr. Petru Groza. Evident, atunci niciunul nu bănuia că raporturile dintre ei se vor inversa după 1944, când primul ministru îl va susține în fața prigoanei comuniste.

În cel de-al doilea guvern Averescu (14 iulie 1926–4 iulie 1927), Ion Petrovici deține portofoliul Instrucțiunii Publice, funcție pe care o mai ocupă de două ori (1937-1938, 1941-1944). G. Călinescu, în celebra *Istoria literaturii* ... îl prezintă, ușor răutăcios, astfel: *Elev al lui Maiorescu, I. Petrovici prețuiește în chip deosebit oratoria și «succesul», făcând din «popularitate» țelul legitim al oricărui om, bineînțeles fără a se sacrifica «comoara convingerilor».*

Cu siguranță, altul ar fi fost destinul postum al operei lui Ion Petrovici, dacă după 23 august 1944, el nu ar fi fost arestat și deținut până în 1964, când este eliberat, la o vârstă la care nimeni nu mai poate reface traseul unei gândiri ce s-a dorit consecventă cu ea însăși

În continuare, a luat cuvântul jurnalistul Pompiliu Comșa care afirmă că

a venit special pentru prietenul Ionel Necula care face parte din colectivul de redacție al ziarului de peste 24 de ani. Apreciază că tot ce scrie dânsul atinge perfecțiunea.

Prof. univ. Servila Oancea apreciază întreaga activitate a scriitorului Ionel Necula: *Am scris și eu dar nu am putut crede că un scriitor poate realiza atâtea cărți.*

Inginerul Alexandru Dimitrescu face o erudită expunere încercând să acrediteze ideea că Petrovici nu a fost un filosof veritabil. Consideră că doar teza de doctorat a lui Petrovici din anul 1870 este originală.

În continuare, fostul ministru Emil Dinga apreciază vastele cunoștințe în domeniul filosofiei, cu precădere referindu-se la realismul logic, punctul forte a lui Ionel Necula..

Muzeografa Camelia Ciobotaru precizează că impresionați de spiritul proteic al scriitorului Ionel Necula, care, continuă să aibă un spirit tânăr iar părintele scriitor Ion Croitoru, amintește de frumoasa colaborare pe care o are de mai mult timp cu scriitorul Ionel Necula.

Scriitorul Theodor Codreanu, confirmă că este membru de onoare al Academiei din Republica Moldova. Apreciază întreaga activitate a scriitorului Ionel Necula, amintind și de cele trei cărți ale scriitorului Ionel Necula despre Eminescu. Regretă că la această manifestare nu au participat mai mulți iubitori de literatură.

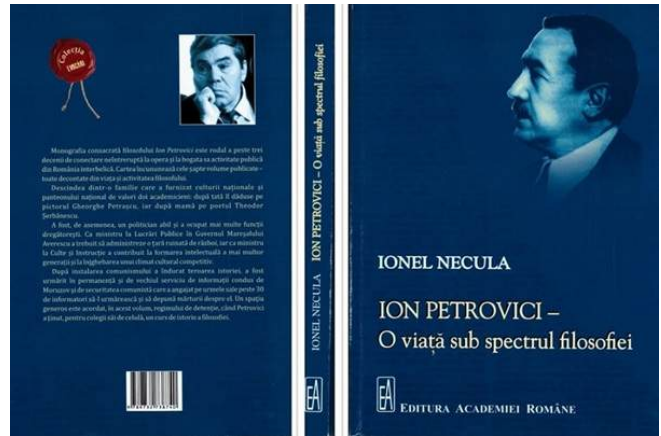
Autorul Ionel Necula precizează: *Dacă-i adevărat că istoria se scrie, dar se și rescrie, uneori cu cerneală de altă culoare, atunci putem admite că și viața și opera lui Ion Petrovici trebuie, din când în când să fie scoasă la soare, la vânt și să-și revizuiască unele erori, preluate ca sigure,*

dar care trebuiesc corectate și îndreptate. Riscul cel mare în cercetările de istorie este că o eroare inserată undeva, într-un studiu, într-un articol, din neglijență sau dintr-un deficit de documentare, se preia clișeic, ca veridică și se regăsește, ulterior, și în prestațiile altor istorici, chiar de bună credință și cu o ținută intelectuală demnă de toată lauda.

Toate monografiile, adaugă același polivalent tecucean, sunt pline de mitologii, de greșeli, de date incerte care ajung să fie legendarizate și creditate, chiar dacă se substituie documentului și dovezii concrete. Este nevoie, așadar de o acțiune curativă, de o periodică reevaluare și de reaşezare a faptelor istorice în albia lor reală, în funcție de noile cercetări și descoperiri apărute....

Chiar dacă nu a reușit să definitiveze un sistem filosofic aidoma lui Lucian Blaga, filosofia lui Petrovici are monumentalitatea și originalitatea specifice potențialilor creatori de sistem. Metaforic, însuși filosoful recunoaște că nu a reușit să-și elaboreze sistemul filosofic: *Un sistem filosofic este ca un munte bine amenajat: drumuri cu pantă lină, bănci, adăposturi, terase cu perspective vaste. Toate acestea se pot pretinde unui sistem de cugetare; nu i se poate însă cere ca în vârful muntelui să aibă o scară, care să ne ducă la cer.*

Acum ar fi poate vremea să se depășească cele două extreme ale abordării, în posteritate, a operei petroviciene: cea pios-ditirambică și cea impios-anecdotică. Avem multe de învățat din propria noastră zestre culturală, pe care de multe ori n-am făcut suficient pentru a o cerceta și înțelege, mulțumindu-ne să perpetuăm "verdictele" ideologice ale unei jumătăți de veac de instrăinare de noi înșine. Rămânem datori trecutului, chiar dacă n-am avea de

învățat din el, vorba magului de la Păltiniș Constantin Noica, decât dezvățul

Evocarea captivantă și erudită ne-a confirmat ceea ce afirma reputatul eminescolog Theodor Codreanu afirma despre dânsul: *Ionel Necula a depășit complexele spiritului provincial și face, de la Tecuci, cultură de nivel național, așa cum a realizat și Ion Petrovici.*

În aceste circumstanțe, semnificativă devine și afirmația lui Ion Petrovici din studiul *Transcendentul și cunoașterea omenească* din 1936: *Omul, este mica scoică ce poate fi ținută pe podul palmei, dar care închide în micul său spațiu, zgomotul revelator al oceanului infinit.* Mutatis mutandis, dacă scoica este perla oceanului infinit atunci omul este perla lui Dumnezeu.

În încheiere, trebuie spus, fără echvoc, că posteritatea, prin apariția monografiei *Ion Petrovici – O viață sub spectrul filosofiei* a onorat succesiunea unei personalități tutelare a spiritului tecucean și a mai recuperat unele restanțe și datorii față de cel care, în anul 1904, la Putna, mărturisea: *M-am spălat de toate nepăsările filosofice și am primit, pentru totdeauna, crezul dragostei fanatice de țară, atașamentul organic de orice colț românesc!*

Tecuci Epicentrul Cultural și razele sale

Ghiță NAZARE

Aproape de aniversarea Semicentenarului, Cenaclul Literar „Calistrat Hogaș”, Tecuci, înființat în martie 1976, beneficiază de o excelentă Antologie* semnată de Dan Vîță și Violeta Daniela Copăceanu, apărută sub egida Casei de Cultură din localitate. Retrospectiva istorică a acestei ample manifestări culturale este realizată, în prefața volumului, de reputatul istoric și cercetător Daniel Bradea. Astfel, aflăm că organizarea și coordonarea activității Cenaclului în primii peste 15 ani a fost asigurată de bine cunoscutul scriitor tecucean, Ionel Necula. „Pentru tinerii tecuceni, scria jurnalistul Ion Manea („Viața nouă”, 10 iunie 1984), acesta reprezenta o fereastră deschisă către creația valoroasă, ocupând un loc important în viața cultural-educativă a orașului”. De atunci, Cenaclul a desfășurat o activitate continuă, întrunindu-se săptămânal în cadrul tradiționalelor „joi literare”. Deși a trecut și prin momente tensionate, Cenaclul și-a consolidat identitatea, coordonat fiind, în timp, de apreciați iubitori de cultură și de slove precum Maria Enache, Cristian Pohrib, Dionisie Duma, Constantin Oancă, iar din octombrie 2017 de poetul Dan Vîță. 36 de membri ai Cenaclului se reprezintă în **Antologie** prin semnificative crâmpee

din creația lor (poezie, proză –povestiri, fragmente de roman, interviuri, aforisme, reportaje de călătorie, teatru etc.). Se regăsesc în paginile volumului autori care s-au născut și au trăit/trăiesc în Tecuci (Daniel Bradea, Marin Mârza, Ion Răileanu, Mihai Ștefăniu, Mihaela Vaida, Dorina Vârlan, Dan Viță, Viorel Burlacu, Violeta Daniela Copăceanu, Iancu Aizic, Daniel Mazilu, Ignatie Grecu), provin sau trăiesc în satele din zona Tecuciului (Iulian Bostan-Gohor, Viviana Nadia Căluian-Corod, Mircea Cojocaru-Coasta Lupei, Nicorești, Mihaela Gudană-Ghidigeni, Constantin Oancă-Corod, Petre Rău-Fântâni, Nicorești, Aurel Scarlat-Ivești, Vasile Sevastre Ghican-Corod, Săndel Stamate-Liești, Teodora Aciocârlănoaiei-Buciumeni, Ștefan Andronache-Cudalbi, Tănase Dănilă-Smulți, Emil Dinga-Furceni, Cosmești, Vasile Ghica-Priponești, Gh. Nazare-Vizurești, Buciumeni, Ionel Necula-Liești, Dumitru Stoian-Țepu) sau născuți în localități din afara zonei Tecuciului (Dan Movileanu-Movilița, Vrancea, Adrian Răcaru-Doina/Girov, Neamț, Alexandru Ștefan V. Dumitrescu-București, Virgil Pavel-Corbița, Vrancea), alți membri ai Cenaclului (Paul Blaj, Cătălin Dumitrescu, Petru Blaj).

În ultimele patru-cinci decenii, aflăm din această Antologie, membrii Cenaclului „Calistrat Hogaș” al Casei de Cultură din Tecuci au publicat aproape 400 de volume, o adevărată bibliotecă personală, volume apărute la prestigioase edituri din Galați (*Phebus, Geneze, Axis Libri, InfoRapArt/Boema, Dunărea de Jos, Porto-Franco, Antares, Pax Aura Mundi* etc.) sau din țară (*Junimea, StudIS, PIM, Ștef, Princeps Multimedia, Performantica, Princeps Media-Iași, Cartea Românească, Eikon, Tracus Arte, Curtea Veche, Detectiv Literar, Publisher, UZP - București, Napoca Star - Cluj-Napoca, Rafet - Râmnicu Sărat, Armonii*

culturale - Bacău etc.). Impresionantă este și prezența membrilor Cenaclului prin creații literare, studii și articole în zeci de antologii sau publicații culturale. Astfel, se regăsesc în Antologia tecuceană, apărută sub egida Casei de Cultură a municipiului (director, Cristian Gabriel Călugăru) membri ai Cenaclului care au debutat editorial în ultimii ani, alții care au semnat deja 15-20 de volume, în vreme ce seniorul Ionel Necula a depășit 100 de producții literare și științifice.

Antologia se încheie, simbolic, cu portretul scriitoarei Eleonora Stamate, olteancă adoptată pentru o viață de orașul Tecuci, devenită o stea a culturii tecucene, trecută recent la cele veșnice, mărturisirea ei rămânând un adevărat îndemn pentru continuitate: „Visează, speră. Visătorii nu mor niciodată! Noi vom trăi, moare doar timpul!”

Compania de zbor „Calistrat Hogaș” este, indubitabil, o pagină de istorie a culturii tecucene, o dovadă peste ani că, vorba lui Vasile Ghica, „Nasc și la Tecuci oameni”. Pentru ideea și fapta lor merită felicitări, deopotrivă, cei doi coordonatori ai volumului, Dan Viță și Violeta Daniela Copăceanu, colaboratorii, cât și Editura băcăuană *Armonii culturale*.

**Compania de zbor „Calistrat Hogaș”*, Antologie din creațiile membrilor Cenaclului Literar „Calistrat Hogaș”, Tecuci, coordonatori: Dan VÎȚĂ ȘI Violeta Daniela COPĂCEANU, Editura *Armonii culturale*, Bacău

Lichidați martorii!

Nicolae BACALBAȘA

Ce e mai bun un incident anestezic cu sechele sau un occident cu dispariția obiectului în dispută, pacientul? Oricum un schilod va face mai mare tapaj decât familia care l-a pierdut.

„Sablata causa dolitur efectus!” Suprimi cauza, efectul dispare! Dar cel mai bun lucru este „voia lui Dumnezeu”, pacientul moare din cauze necunoscute. Ca să fi acuzat trebuie să existe dovezi concrete. Nu ajunge faptul că s-a urcat pe masa de operație relativ sănătos și nu s-a mai sculat niciodată! De când există binomul chirurg-anestezist ai șansa să tragi pe celălalt.

Spitalul mare, cu faimă, din București. Se operează un neoplasm la o doamnă din lumea bună, intelectuală. Anestezista hotărăște să-i bage sânge încă înainte de începerea inducției, de a o adormi. Pe la sfârșitul administrării pacienta ridică ochii spre flacon și spune:

- Doamna doctor, eu am altă grupă de sânge! Normal contramandez operația și încep tratamentul profilactic a unui grav incident medical! Căci sângele incompatibil transfuzat se hemolizează, hematiile sunt distruse și eliberează substanțe toxice. Frica, fiica Diavolului, a decis altfel. Pacienta a fost imediat adormită, intubată și a început operația. Dacă se întâmplă ceva foarte grav, moare în timpul operației și chirurgii sunt de vină. Sau operația în abstract. Nu suntem noi maeștri în formule: s-a spart un geam... Adică s-a spart singur. Hemoliza a produs coagulare intravasculară diseminată cu hemoragie difuză, în pânză. Chirurgii au redeschis de două ori pacienta crezând că a sărit ligatura de pe vreun vad de sânge. Până la urmă în ciuda tuturor avatarurilor pacienta a supraviețuit dar a dezvoltat o insuficiență renală acută. Dializă, dializă... supraviețuitoarea a povestit ce i s-a întâmplat. Scandal, proces. Procesul!

În timpul comunismului lui Ceaușescu un inspirat, Teodor Pâcă a scris celebra „Cine-a pus rahat pe clanță?”...și tot așa...

În ciuda vremurilor poezia a luat premiul Uniunii Scriitorilor. Că prea era profund național! Cum se termină poezia? Toți au pus rahat pe clanță!

Ho'oponopono în literatură?

Eseu asupra poeziei Marianeii Lauretta Balaban

Adi G. SECARĂ

Cine a citit cele patru cărți de poezie apărute sub semnătura Marianeii Lauretta Balaban („Iubiloteșt”, 2021, „Curs de design în iubire”, tot 2021 și „Spirivers”, 2022; despre „Incizie în talpa (cu iubire)” nu cunoaștem anul apariției) nu poate să nu remarce melanjul dezinvolt de ludic și erotic (am ocolit „isme”, în general mortificatoare), joc de spirit oglindind totuși ființa întreagă, trupsuflet-sufletrup, „psihopiritualitate în versuri” apărând scris pe prima pagină a volumului „Spirivers”, la care ne vom opri mai mult astăzi, cu precizarea: „această carte încearcă să te introducă într-un Univers creat prin vers, Univers care respectă toate legile, le respiră și le simte prin fiecare rimă” (p. 3)

Acest univers are și partea sa de orientalizitate, în poeme precum „Nefertita ne alergă prin deșert” (cu inscripții și senzații egiptene) sau „Cu Umut, ghid prețios/ Faruka, turcul zâmbăreț/ Și Ra, liniștea din Soare” (incursiune în lumea dervișilor - probabil - din Istanbul, dacă ne orientăm și după Basilica „înecată”, deși parcă tot Egiptul etern ne zâmbeste mai convingător): „Narghilelele descântau lumina după-

amiezei/ În sticlele lor multicolore/
Furtunurile li se arcuiau într-un avânt de
biciuri/ Și plesneau solul, chemându-ne/
Nărilor mele au avut un deja vu/ Și-au amintit
de coana M/ Care cred că nici ulcele nu mai
e/ Eram copii când s-a stins/ Dar și acum
îmi flutură-n olfactiv/ Mirosul acela de tabac
nearisit, ieftin/ Când mă gândesc la ea/ Dar
nu! Narghilelele aveau arome/ De piersică,
mere verzi, mentă/ Lavițele învelite în
scoarțe vechi/ Ne-au cuprins în poveștile lor/
Cu arome de piersică, mere verzi, mentă//
Dervișii/ Parcă s-au învățat șapte sute de

ani încontinuu/ Sub ochii noștri/ Mie mi s-a părut că a trecut o secundă/ În sens antiorar/ Umut se auzea pe fondul muzicii/ Cum explica înflorirea dervișului/ Desfacerea lui spre iubire și adevăr/ Mă ținea de mână cât timp am călătorit/ În cele șapte părți deodată și am găsit / O monedă din Adevăr Divin...într-o secundă/ Adevăr Lumină Iubire Asceză/ Minte Suflet Corp Armonie// Schimbăm muștiucurile/ Narghilele sfârâie/ Faruka întinde o monedă/ - Pune-ți o dorință și arunc-o!/ M-am uitat la zâmbetul lui și dorința a-nflorit/ Bineînțeles că îl viza pe Ra/ Și Basilica a înghițit moneda/ În întunecimea apei crăpată din când în când/ De alte monede/ Și alte dorințe” (pp. 65-67)...

„Culorile” întregului volum creează, într-adevăr, un mozaic, un caleidoscop mai exact, care se combină (neo)symbolist cu „aromele”. Ludicul ar predomina în „Spirivers”, dar un ludic deloc facil, ci unul care deconspiră o cultură generală asimilată întru liric, fentând livrescul printr-o prospețime a asocierilor demnă de un guru al cursurilor de design în iubire „în mai multe acte”, după cum se menționează de la primul text, trimitere către volumul din 2021, din care, dacă cităm doar din miezul volumului, „Culori” și „Virusează-mă”, începem să înțelegem dansul la care suntem invitați (numai să știm să dansăm!): „Îmi pun rochia de flori turcoaz și ies pe ușa prin care-a plesnit primăvara roz/ O primăvară care mi-a șters din olfactiv parfumuri gri/ Care nu-mi cere să-mi cumițesc săriturile când abia mi-am luat resorturi noi/ Și nici nu vrea să cânt albastru când partitura mea e o explozie de culori”... Și „Virusează-mă c-o rază din tine trimisă on-line/ Pictează cu tastele, colțuri de zâmbet/ Inventează o rețetă după care să mă muzicalizezi mai departe de 104.8/ Ține-mi dorința în priză și-n ritm de

tine// *Ridurile draperiei strigă valuri/ Apa din pahar îmbată aerul uscat/ Fluturii chei de aripi își lasă doar miros de fâlfâire/ Și nu mai zboară în formele știute...” (ambele poeme p. 25)...

De altfel, în 2021 se râde... albastru: „*râdem albastru (răspuns la acronim)// cușeta strâmtă ne încorsetează mișcările/ respirațiile noastre desenează ceața pe geam/ îmi tatuezi pe coapse pașii de dans/ punem cap la cap clișee de alint/ creăm muzica pentru dansul/ proaspăt învățat/ plutim scâncind spre extaz/ și râdem albastru” (p. 5)

Așadar, dans, dans, dans cu Poezia, spre bucuria (bănuită) a acesteia! Un poem precum „*Tendințe în iubire” ne-ar sugera că poeta ar putea fi atentă și tendințele din lirica actuală și probabil Adevărul ar fi undeva către un mijloc/ miez al substanței poetice: „Se poartă iubirea/ de culoare verde-gălbui și formă de bonamassa/ Miorlăiturile toamnei au dat tonul în ochii tăi și.../ Pe autostrada vântului ondulat din compasul dragostei” (p. 26, din volumul din 2021)...

Întorcându-ne la... 2022, de la primul poem surprindem inevitabilul nostalgiei auto-refențiale, „Am crescut un pic pe margini/ Și mai mult în interior/ Mi-am făcut tatuaj cu iubire în suflet/ Și-am ieșit așa cu el pe străzi, etalându-l/ Am luat cursuri de liniște/ Abia după ce mi-am întors toate valurile pe dos...” urmând în acest prim poem intitulat „M-am născut la sfârșit... de vară” o aluzie și la celălalt volum din 2021, „Iubilotest”, anunțându-se un fel de palmares al înfrângerilor, victoriilor și remizelor sentimentale: „Am testat până și zorile și asfințiturile/ Și capacele de la iaurturile în care încă suflam/ De teamă să nu mă mai ard/ Le testam cu un instrument special numit Iubilotest/ Și toți ceilalți se

testau dar nimeni nu se lăsa cursat/ Nici
îmbrățișat de design-ul prezentat/ Voiau
pesemne să-și întoarcă și ei valuri pe dos/ Să
vadă cum este...” (p. 5-6)

Lupta cu limbajul a poetei este o
provocare, bineînțeles, o luptă care se anunță
de durată dacă testul cu „Iubiloteștul” va
confirma în continuare iubirea și de Poezie...
Mariana Lauretta Balaban, conștientă de
acest aspect, oferă/ dăruiește niște lecții
pentru cei interesați. „„Lecțiile” sunt prima
parte a cărții (celelalte două sunt „Visul”
și „Revelații”), și sunt dovada clară că nici
suprerealismul nu-i este străin, Salvador
Dali strigând prezent, printr-un radio care
a rămas cu melodia suspendată în colțul
gurii, Magritte jucându-se și el cu draperii,
cearceafuri: „Neanunțat, te oglindești în
geamurile cafenelei/ Oprești harnașamentul
pe capitol imberb/ Intri tropăind cât o mie
de inimi în fața unui penalti/ Atragi până și
atenția radioului care-și uită versurile/ Și
o ia de la capăt/ Începi să bâigui despre al
cincilea anotimp/ Despre cum ai vrut tu să
îmbrățișez stelele/ Și cum ai vrut să mușc
din soare/ Cum ai desenat hărți pe cearceaful
meu/ Ca să nu mă pierzi/ Și acum vrei să
de la început/ Și hai să împăturim trecutul/
Să-l introducem prin fanta din spate/ A
porcușorului de porțelan/ Cea prin care
strecori monedele/ Dar uiți că am o memorie
bună/ Iar porcușorul e totuși din porțelan”...
(pp. 11-12)

Combi-națiile neobișnute, bizare,
de idei, imagini, gânduri, cuvinte pot face
deliciul cititorului b(l)azat pe o anumită
corectitudine lirico-politică (sic!), poeta
mizează pe „un bumerang rătăcitor”, înalță,
australian vorbind, un Uluru într-un posibil
deșert al receptării (mesajelor), la umbra
cărui-a poate parca cuvinte - inedit grupajul
„Cuvinte parcate”, care poate aminti de

framenel filosofilor presocratici, așa cum
s-au păstrat ele, de poemele într-un singur
vers ale lui Ion Pillat, existând un joc al
topicii anti-haiku, dacă vreți:

„Fapt inapt
Asta-i ieri
Dar azi...
Vis promis
Dansant

Să știi că te adam și... Eva” (p. 17)

Sau, mai aproape de zen (haiku):
„Când un copac își deschide inima în fața ta/
Ia-l de braț și spune-i tu” (p. 16)

Desigur, este un joc poetic matur,
icocența (culturală) nu poate fi jucată
(Unde-i congruența? - Dușul de sentimente
mă spală zgomotos/ Umbli cu genele-ți pe
pielea-mi flămândă/ Arzi în priviri privirea-mi
timidă/ Rupi tăcerea în care am sălășluit/
Dar jocul nu e un joc nemăsluit”, p. 24),
este ca și când ar poeta ar dori să rescrie
„Pe aripile vântului” și Scarlet O’Hara nu ar
mai spune că și mâine este o zi, ci ar găsi
o altă formulă, poemul care urmează fiind
exemplar pentru complexitatea trimiterilor,
dar și cu amprenta culturii pop: „#nurezist
- m-am învelit în aerul tău/ am luat mai
întâi un colț/ să nu mă sufoc/ mi l-am trecut
peste buze/ l-am degustat cu tot cu/ aroma
lui de Tom Ford/ auzeam cum chicoteau
fetișcanele/ când te adulmecau/ erai atât de
mândru/ ca un Rhett Butler în zilele noastre/
tabloul se lățea. aerul se crăcăna peste mine/
nu rezist cu atât Tom Ford, Rhett Butler/ și
deloc tu” (p. 18) Iar Tom Ford nu este numai
designerul de modă, creatorul de parfumuri
(încercați un Soleil neige!), marca însăși,
ci și regizorul care a făcut filmul „Animale
nocturne” (un film deloc simplu, așa cum nu
este nicio iubire!), unde este vorba și despre
avatarurile iubirii, care a fost cum a fost și

la vreme de ciumă: „#Postpandenebunie - poarta culisantă scârțâie de nedeschiderea/ mai multor zări/ lumea se vomită pe străzi, în parcuri, în mări/ înghit pe nerăsuflatale tâmp, aer de câmp/ noi ne îndreptăm încet pașii spre noi/ timid ridicăm mâinile, răsfirăm degetele tentacule/ pentru a ne resimți și/ reaminti în miros de vissi d'arte/ ne agățăm, păianjeni înfometaji în pânda noastră/ tentacule sfârâie la atingerea celorlalte tentacule/ pandenebunia asta ne-a atins/ în plexul dexului iubire” (p. 19)...

Uneori, parcă suntem într-un film tensionat al lui David Lynch (ca să nu spunem chiar Yorgos Lanthimos! -: „se face noapte/ un ecran se deschide. cât o mie de ferestre/ incursiunea e obligatorie!/ demoni se scurg din ecran...” p. 69), ca în poemul care finalizează prima parte, „Moartea în culoarea castanelor”: „Sorbea zgomotos cu un pai, aproape nimic/ Lichidul i se scurgea printre degete/ De parcă ar fi ucis paharul de hârtie/ Și aștepta să-și vomite pe mâinile lui/ Toată moartea în culoarea castanelor/ Se uita prin ceafa mea/ Respirându-mi gânduri/ Sorbind zgomotos cu un pai,/ aproape nimic/ Simțeam venele stând să plesnească/ Coarde de vioară acordate mult prea mult/ Sorbea zgomotos cu un pai, aproape nimic/ În timp ce moartea se schița în culoarea castanelor” (p. 26)...

Dacă tot am amintit de suprarrealism, nu puteam să nu cădem într-un vis, oniric controlat sau poate că nu (rupând din context, dintr-un poem de la p.38, „Fereastra”, din partea a treia: „Ai îmbrâncit zorii peste mine/ Și m-am trezit înfometată de vise/ (...) Concert de vise a început să fluiera...”), partea a doua fiind un singur poem, „Visul”, care stă tot sub semnul culorilor (se visează color sau nu?), dar și sub triada imperativă „iartă, mulțumește, iubește”, și dacă

tot aminteam de orientalism-exotismul component al scriiturii sale și trimiteam și spre Pacificul australian, în „Visul” apare, cu destulă (auto)ironie și termenul de „Ho’oponopono”, în poem desfășurându-se un fel de împăcare sau armistițiu cu „ei”: „Am intrat în țara lui ho’ oponopono, zic/ Și merg înainte/ Nu era nici noapte nici zi/ Era un lac turcoaz/ Care se sfârșea într-un amfiteatru imens/ Pe treptele căruia stăteau catatonice statui/ Catatonici de ei trecuți./ Pe al doilea rând era un el/ Într-un parpalac ros de caliceală/ Cu spatele, astfel că-i vedeam doar ceafa/ (...)/ Un alt el care juca cândva la cacealma/ În cel mai expus mod/ Stătea ghemuit pe al treilea rând și/ Nu-și mișca decât țuguiul buzelor/ Pentru a îngâna neîncetat: sunt singur./ Mai era și el cel care/ Se diferenția de ceilalți prin deșirarea-i simpatică/ Prin fiorul țănerilor de mână/ Al săruturilor pătimeșe la colțul blocului/ Când mă ridica la nivelul lui/ Și aveam sărutul de la egal la egal/ În văzul vecinilor pensionari// Curățare...../ Îmi plimb privirea din vis” ș.a.m.d (pp. 28-31)

Ho’oponopono, aflăm de pe internet, este o metodă hawaiană milenară care șterge programe mentale învechite, aducând liniște și înțelepciune în calea celui care o practică. Ho’oponopono înseamnă „a face ceea ce este potrivit”. În hawaiană „Ho’o” înseamnă cauză și „ponopono” se traduce prin perfecțiune. Cauza perfectă este viața pe care o trăiești și care merită să aibă parte de prosperitate și abundență. Poporul hawaian consideră că greșelile apar din cauza amintirilor dureroase din trecutul fiecăruia. Ho’oponopono eliberează energia acelor gânduri grele pe care le cărăm cu noi în prezent și care inevitabil, provoacă dezechilibre la nivel psihic și fizic. Partea a treia, asupra căreia deja am deschis o... „fereastră” sau chiar mai multe, și mă

refer și la Nefertita, Umut, Faruka, răspunde poate cel mai bine descrierii de caleidoscop, între iluzii (maya...și) și certitudini, inscripționându-se hieroglifice inedite, grafitti și alte și mai câte, mai fiind purtați și (prin carte veche, o carte veche) în țara mayașilor, dându-ni-se câteodată impresia că suntem prinși într-un joc pe calculator („În lumina acestor incantații/ Un tumul uriaș se înalță deasupra/ Sentimentelor de ură/ de frică/ de prăpastie”), fiind înfiorați de îndemnul „Nu-l întărâta pe wendigo!”

Tipologii diverse (primul poem este intitulat chiar „Tipologii”, continuând, probabil, galeria personajelor „ei” (sic!): asceticul, fugarul, neîncrezătorul, răbdătorul, speriosul ai hora lor la p.34), „gânduri heliu”, „subtitlitați și handicapuri”, roți „carusel”, „fentarea nopții prin asfalt bătătorit”, „notițe dezlănțuite” (da, ar putea fi invenția lirică a autoarei!), „păpuși pe tocure”, „sushi la ofertă”, ceva balauri din eterna și fascinanta lume a lui Alice, toate acestea țin o parte a „Revelațiilor” impresionantă, unde femininul și feminismul moderat pot interpreta pe muzica lui Vangelis (din „The City”): „Vrei să fii gheișă ta?/ Ți-aș face ceai de lună plină/ Uite acum mă duc să o culeg/ Semafoarele orașului au tăcut/ Dar întind timid ceștile de ceai” (p. 56)...

Bref, Mariana Lauretta Balaban se afirmă ca un spirit liber în spațiul liric, curajoasă prin apelarea la experiment, căutând a da culori unor piramide textuale ori unor alte forme, de sfinx sau nu, lumea dăruită cititorilor fiind una dinamică, poeta trăindu-și autenticitatea literară dezinvolt, cu șarm, dar și cu o angoasă care-și găsește mântuirea într-o anumită experiență sapiențială, finalul cărții fiind oximoronic, prin poemul „Despre mayași, numai de bine” („-Nu-l întărâta pe wendigo!/ Nu are decât să se tăvălească pe jos/ Și să

răcnească din toți răunchii/ Pentru că nu-i dai satisfacție/ -Nu-l întărâta pe wendigo! Nu-l întărâta pe wendigo!/ Era ca o șoaptă din ce în ce mai vie/ Care ieșea din cartea veche/ Găsită în casa părinților/ Acolo se ascundeau mayașii, în cartea veche/ Cu toate tomahawkele lor/ Și piramidele și duhurile rele și zei/ Și numărau zi după zi:/ Ahau, Akbal, Cauac, Ik, Kan.../ Până la douăzeci/ În ritmul calendarului lor mayaș/ Apoi de la început/ Zi, altă zi.../ -Nu te încovoia! Ești puternică!/ Puternicăă puternicăăă.../ În lumina acestor incantații/ Un tumul uriaș se înalță deasupra/ Sentimentelor de ură/ De frică/ De prăpastie” și, pe ultima pagină, niște rânduri unde se renunță (quasi-total) la sălbăticia metaforei: „Să te întorci cu fața spre soare iertând, iubind, mulțumind/ Să înveți să fii liber precum păsările cerului neștintuite-n anotimpuri/ Să îți respecti înaintașii, să îi iubești și să te înclini lor pentru viața primită/ Dar să știi ce și cum să corectezi din moștenirea lăsată de ei” (p. 72)

Dar poate mai bine încheiem cu marca înregistrată, deja, „Notițe dezlănțuite”: „Arcul agendei s-a desfăcut/ Și toate notițele au luat-o razna:/ Cu siguranță nu a fost o salsa perfectă/ Dar m-am bucurat de ea/ O aripă se zbate să spargă învelișul de fondant.../ Descifrează-mă!/ Tac gânduri/ Să mă îmbrac cu tine/ Pune-mi drumuri în tălpi/ Căci nu am fost niciodată în Tibet/ Și nu știi de ce mi se pare că pisicile de aici/ Sunt la fel ca cele de acolo/ Asculte ca niște săgeți/ În contradicție cu starea lor inactivă / Pune- mi muzică-n poante.../ Oare cei din Tibet ce muzică ascultă?/ Oftatul neputinței/ Tac gânduri/ Și le pun în notițe/ Iar arcul agendei s-a desfăcut” (p. 57)...

Umbra măslinului

Luiza CALA

Becul mov

Este iar luna aceea mov
becul aprins
nu se știe de s-a cuibărit aici
sau pe lumea cealaltă
agățat de planuri
cu verigile nelegate
planul a
este intersectat
cu planul b
li s-au încurcat oasele coloanei
nici eșarfa
nu le mai cuprinde
stropi de viitor
stau țințuiți
în betonul tristeții
cel din care
nu poți ieși
scheletul cel nou
nu intră
pe ușa plăcerilor
ferestrele sunt mari
mai mari decât ușile
dar nu se știe
unde este înăuntru
și unde afară
oasele destrămate
se adună în catedrală
se roagă mov

poate pentru noi ligamente
în zare lucește un bec
pare a fi mov

Rochii de rouă

Tinerețea ta îmi coase
rochii din rouă
sunt diafane
mă strălucesc
nemaivăzut
toate mâinile alunecă
pe rochiile mele de rouă
doar a ta se lipește
de inimă
spre a îndupleca piatra veche
vâlvătăile joacă
peste locul pătrunderii
fericiri închipuite
năvală întinerită
imaginea apoasă se reflectă în mine

Mirare

Bătrânul măslin se mira
de izbucnirea
galben-roșie
nicicând nu înțelesese
dezgolirea neobrăzată a toamnei

tocmai în fața frigului
frunzele lui se încăpățâneau
să acopere ridurile
mândrului trunchi
ar fi vrut uneori
să guste moartea
să călătorească prin cicluri
să constate că îngerii există
că nu doar în rai sunt mere
că poți greși deseori
fără a trebui să te ierți
că perfecțiunea este plictisitoare
dar bătrânul măslin viețuia
doar în timpul
măslinului

Oglinda din mâini

Când mă privesc în oglindă din mâini
văd o neagră panteră
arcuită adânc
la pândă
mereu la pândă
când privesc
spre picioare
un elefant zdruncină zarea
fără a se oglindi
m-aș privi și în spate
dar cum
cred că acolo aș vedea
o remorcă plină
cu dorințe întrebări învinuiri
mă înarmează cu bisturiul de înaltă precizie
mă asigur că am centura de siguranță
și privesc în toate oglinzile mele
totul se schimbă
nu am timp să mă plictisesc
mă las surprinsă
de oglinda din mâine

Lupa destinului

Azi vreau să mă înțeleg
răscolesc prin mine
caut prin cotloane întunecate
îmi scot interioarele
le așez ca o vidră
pe burtă
le privesc sub lupa destinului
caut grădinile Elizee
aș vrea să ajustez
să se potrivească
trecutul a săpat adânc
viitorul se ascunde
cum să citesc
hieroglifile
fără o stelă
frânturi frânturi
nimic mai mult
după o viață

Doar cinstindu-ne eroii, avem viitor

Ion DOMENCO

Marele Mihai Eminescu spunea că *„Istoria omenirii este desfășurarea cugetării lui Dumnezeu. Nu se mișcă un fir de păr din capul nostru fără știrea Lui”*.

De-a lungul anilor, poporul român a marcat această desfășurare a gândirii lui Dumnezeu pentru neamul românesc cu biserici, troițe, cimitire și mausolee, unde-și dorm somnul de veci eroii neamului, bravii ostași care s-au jertfit pentru credință, libertate și reîntregirea Țării, cărora avem datoria de a le aduce un pios omagiu de recunoștință ori de câte ori avem posibilitate, a aprinde o lumânare în locașurile sfinte întru veșnica lor pomenire. Or, credința nu este o formă de slăbiciune, ci este o formă de curaj, de cinstire a înaintașilor.

Cutul eroilor înseamnă întoarcerea, cu smerenie și recunoștință, către rădăcinile însângerate ale națiunii noastre. Poporul român a cinstit cu respect jertfa distinșilor înaintași, prin pomenirea la Sfânta Liturghie, ridicarea de troițe, răstigniri, biserici, mănăstiri și cimitire. Ziua Eroilor, stabilită prin lege de sărbătoarea Înălțării Domnului, arată împletirea identității naționale cu Ortodoxia creștină, or, prin jertfa lor, eroii și-au câștigat un loc în memoria noastră

01 iunie 2006, Regele Mihai, la reînaugurarea Cimitirului de la Țiganca

și în cer. Unul din cele mai somptuoase așezăminte de odihnă a eroilor români căzuți pe câmpul de luptă pentru eliberarea Basarabiei este Cimitirul de Onoare al Ostașilor Români de la Țiganca. Anume în acest loc, pe aliniamentul Leca-Cania-Epurenii-Țiganca-Ghioltosu, cunoscut în istorie drept Capul de Pod Țiganca, în iunie-iulie anul 1941, forțând Prutul, armata română a început campania pentru eliberarea Basarabiei. Cele mai crâncene și sângeroase lupte pentru cucerirea înălțimii Dealul Epurenii s-au dat în perioada 3 -14 iulie, soldate cu pierderi enorme din ambele părți. Armata română a pierdut cca 3.382 de ostași, 7.962 de răniți, numărul celor dispăruți fiind de 3.492 (conform altor date, pierderile ar fi constituit chiar 4.271 de soldați și ofițeri morți, 12.326 - răniți și 6.168 - dispăruți – n.n.). Din păcate, cimitirele de campanie, amenajate în preajma satelor Stoenesti și Cania imediat după încetarea luptelor, au fost distruse de sovietici după 1944, la fel ca și alte 24 cimitire amenajate pe teritoriul Basarabiei. Anticipând evenimentele, vom menționa cu satisfacție că, grație eforturilor Oficiului pentru Cultul Eroilor, românilor de pretutindeni, în 2006 a fost reinaugurat Cimitirul de Onoare de la Țiganca, unde-și dorm somnul de veci 1101 de militari, din care cca 900 - identificați, Parcela de Onoare din satul Cania (938 de ostași români). În memoria martirilor neamului, căzuți în lupte în vara anului 1941, pe dealul Epurenii a fost înălțată o Troiță din fondurile ofițerilor Regimentului 12 Dorobanți. Menționăm și faptul că terenul pe care în 1941 a fost amenajat cimitirul de la Țiganca, a fost oferit - cu titlu gratuit! - de localnicii Mihalcea Tiron și Ștefan Comerzan în scopul *“ridicării de către comandantul regimentului a locului de odihnă veșnică, în amintirea colonelului Niculescu, a ofițerilor și trupei căzuți în lupta pentru eliberarea Basarabiei”*.

Eroii romani, comemorați în fiecare an la Țiganca

În context, locuitorii mai în vârstă din comunele Țiganca, Gotești, Antonești, Cantemir, dar și din satele comunei Fălciu își amintesc și acuma povestirile emoționante ale părinților și bunecilor, despre podurile peste Prut, pe care localnicii treceau pentru a comercializa produse agricole, unelte de gospodărie, iar flăcăii, precum mi-a mărturisit acum câțiva ani veteranul războiului din comuna Țiganca, Vasile Botea, mergeau, de sărbători, la Fălciu, Murgenii la horă, unii găsindu-și acolo mireasa; altceva nici că ne puteam imagina, doar suntem un neam și un sânge...Același deziderat l-au exprimat, repetat, și locuitori ai satelor din județele Vaslui, Galați, Iași, Suceava și Botoșani, care în ultimii ani vin în număr tot mai mare, mai organizat, cu ocazia Zilei Eroilor, Zilei Armatei Române ș.a., la festivitățile de comemorare a eroilor căzuți în bătălia de

la Țiganca, aducând cu ei jerbe și buchete de flori la Cimitirul de Onoare. Îmi amintesc de întâlnirea din 2018, cu tinerii din județele Vaslui, Iași și Galați, din localitățile de dincoace de Prut, în cadrul primului eveniment din seria de acțiuni dedicate promovării idealului Marii Uniri din 1918. Acțiunea organizată de Alianța pentru Centenar, a reunit peste 130 de asociații civice, sub mesajul unionist „*Basarabia e România!*”, în colaborare cu Primăria Fălciu, unde a fost desfășurat un Tricolor cu lungimea de 100 de metri(!), pe care l-au purtat către podul feroviar peste Prut. A fost o adevărată sărbătoare, de unire dintre frați, cu cântece patriotice, s-a scandat „*România n-a avut graniță la Prut!*”, „*Jos hotarul de la Prut!*” ș.a. Prin această acțiune de amploare, manifestanții le-au cerut autorităților din România și R.Moldova ca podul de la Fălciu-Cantemir, în prezent dezafectat, dar și cele peste 20 de poduri, existente în perioada interbelică, să fie reabilitate, funcționale, atât de necesare economiei locale, iar râul să nu mai fie hotar între frați, „*pentru a împlini cel mai frumos vis realizabil al generației noastre: reîntregirea*”. Tinerii au solicitat autorităților centrale și județene: vrem să trecem nestingherit Prutul, să ne plângem frații căzuți pentru reîntregirea Neamului, pentru Credință și Libertate.

După decenii de uitare și dureroasă pângărire a memoriei, eroii neamului românesc au avut parte de o pomenire creștinească și de slujbă religioasă îndătinată. De Ziua Eroilor, la 1 iunie 2006, la 65 de ani de la începutul Campaniei de Est, a avut loc ceremonia de reînnoire a Cimitirului de Onoare. Pe lângă oficiali atunci au fost prezenți **Regele Mihai I**, veterani, între ei - și un supraviețuitor al Bătăliei de la Țiganca, sublocotenentul Teodor Halic, general în retragere, președinte al Asociației Cavalerilor Ordinului „*Mihai Viteazul*”. O mulțime de pelerini, din țară și din Basarabia au umplut până la refuz Cimitirul renăscut, redând demnitatea ostașilor căzuți pentru Țară și un spirit viu obligației ce o avem să le păstrăm cu pietate memoria.

Un sobor impunător de preoți a oficiat serviciul divin într-o veșnică pomenire a eroilor. Altfel nici nu putea fi, or, biserica este mama poporului român. Această veritabilă coloană vertebrală nimeni nu o va putea substitui cu nimic și niciodată. Credința în Dumnezeu, credința în existența și lucrarea Lui, credința în Împărăția Cerească, este o forță puternică, ce întărește sufletul omului. „*Să ridicăm fruntea și să fim cu dânșii, să ne aducem aminte întotdeauna de camarazii noștri care de acolo, din cer, unde-și au odihna veșnică, ne privesc. Și parastasiunile toate să le facem împreună - români, moldoveni, basarabeni*” - mărturisirea, atunci, **Vasile Botea**, veteran de război din Țiganca, care-și amintea, răvășit de grozăviile aceluiași măcel: „*Să nu mai dea, Doamne, niciodată, nicăieri, război!.. În iunie 1941, focul a ars jumătate din Țiganca noastră, lăsând în urmă case pârjolate, săteni necăjiți, mame chinuite, lacrimi și jale... Apoi, în august 1944, a luat toți bărbații tineri, voinici, ducându-i departe de casă, peste 80(!) nu s-au mai întors la vatră... Parcă o văd pe biata mamă, cum își făcea semnul crucii, plângând întruna după noi, trei feciori ai săi-Mihalache, Ion și Dumitru... Se vede că ruga ei a ajuns la Domnul, ne-am întors cu toții acasă, vii și nevătămați...*”. Același gând l-au exprimat și **Petru Adăscăliță**, **Ion Doina** din Cania, veniți la Țiganca pentru a-l revedea pe Rege.

„*Trăim o nespusă bucurie că el trăiește și ca este alături de noi, basarabeni, de veteranii de război.*” Și dacă în acea zi Regele Mihai a fost tăcut la ceremonie, o explicație putem desprinde din cele câteva declarații pe care le-a acordat presei: „*Nu am mai călcat pe acest pământ din 1941, și de aceea sunt foarte tulburat. Mulțumesc autorităților care au făcut posibil*

acest lucru. A fost un prilej de a recunoaște anumite lucruri din trecut... Scuze, trebuie să plec...” (am aflat că Regele Mihai pleca la...o ceremonie de cinstire a unui cimitir al ostașilor sovietici, căzuți pe câmpul de luptă-n.n.). A existat, însă, cu certitudine și un semn pentru viitor:o fetiță din partea locului s-a apropiat de Regele Mihai ducând cu ea 7 (!) portrete ale Majestății Sale. L-a rugat să semneze pe fiecare, urmând...să le dea copiilor din 7 școli din Basarabia(!).

Neîntinată și neștiutoare de doctrine, copila, prin acest gest, face loc speranței că ne vom accepta istoria comună, că (RE) UNIREA e tot mai aproape!

Nu ne rămâne de făcut nimic altceva înafară de a manifesta admirația noastră pentru sfintele locașe din satele din lunca Prutului, grație eforturilor PS Veniamin, Episcopul Basarabiei de Sud, venirea în fruntea Episcopiei de Sud a căruia a însemnat o revigorare a protopopiatelor, înălțarea de noi locașe sfinte pentru creștinii ortodoxi din partea locului (fosta Episcopie de Cetatea Albă-Ismail, de la înființarea căreia am marcat, în 2023, 100 de ani, a aparținut de Patriarhia Română, iar Episcopia Basarabiei de Sud este succesoarea de drept-n.n.),care au găsit și urmează calea lui Dumnezeu. Anual, în data de 17 septembrie, Episcopia Basarabiei de Sud îl sărbătorește pe Sfântul Ierarh Dionisie, Episcopul Cetății Albe-Ismail, numele căruia, la propunerea Sinodului Mitropoliei Basarabiei, urmare a demersurilor Episcopiei Basarabiei de Sud, a fost înscris în calendarul Bisericii Ortodoxe Române. Biserica este Casa Domnului pe pământ și poarta către cer, ea **înălță la cer sufletul nostru; nu-l lasă să fie înjosit de nici una din greutatețile cele de aici.** Credința se întărește prin fapte bune,

prin rugăciune, prin cugetare la Dumnezeu, dorința de a fi mai aproape de Domnul, de a fi departe de păcat, prin lepădare de cele rele. Credința sălășluiește ușor **în sufletul curat, luptător cu patimile**, oferindu-ne posibilitatea de a-L întâlni pe Dumnezeu, de a simți lucrarea Lui în viața noastră, a fi părtași ai sfințeniei, ai cinstirii memoriei eroilor neamului din toate timpurile. Anual, cu prilejul Zilei Eroilor și al Înălțării la Ceruri a Domnului Iisus Hristos, urmașii eroilor **căzuți** pe câmpul de luptă, **își pleacă cu smirenie fruntea în fața străbunilor ce au făurit România și au apărat cu prețul vieții hotarele ei.** Din 2006 încoace, cu ocazia Zilei veteranilor de război, Zilei Eroilor, Zilei Armatei Române, oficialități de pe ambele maluri de Prut, reprezentanți ai cultelor, locuitori ai raionului Cantemir, ai celor învecinate participă la ceremonialul religios și militar, sub acordurile „*Imnului Eroilor*”, depun flori ale recunoștinței, aprind lumânări la mormintele eroilor. Iar ajunși acasă, se conduc după pilda poetului Nichita Stănescu, în poezia „*Nu-l uitați!*”: *Nu-l uitați pe cel căzut în război,/Lăsați-i din când în când un loc liber la masă/ Ca și cum ar fi viu între noi,/Ca și cum s-ar fi întors acasă./Nu-l uitați pe cel căzut în război,/Strigați-l din când în când pe nume,/ Ca și cum el ar fi viu printre noi/ Și-atunci el va surâde în lume.*

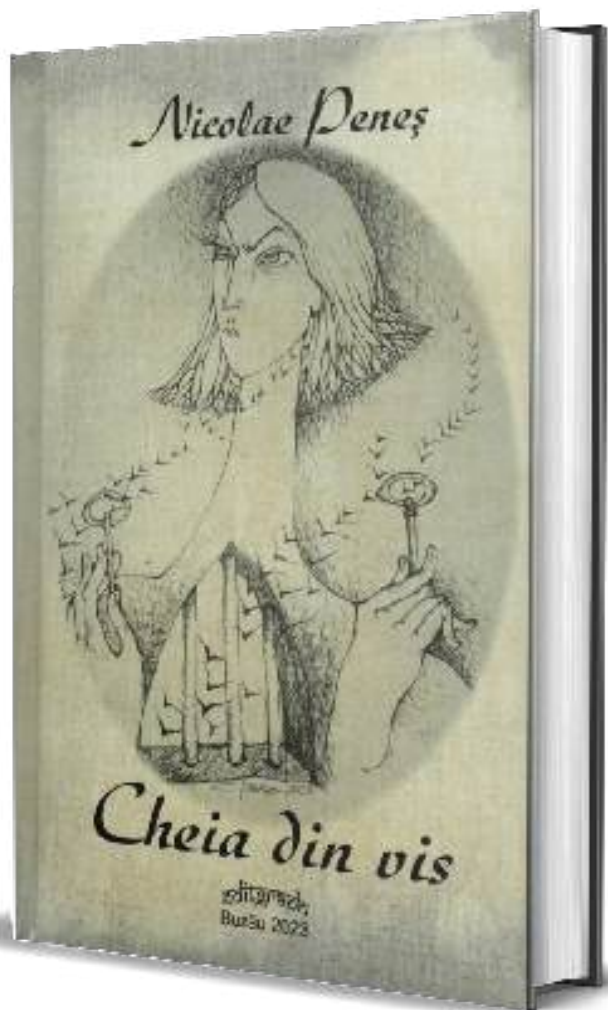
Foșnind ecoul păsării cu aripi de cuvinte

Ștefan DIMA ZĂRNEȘTI

Nicolae Peneș este poetul care știe să-și cânte anotimpul iubirii, având sufletul ca vinul turnat în pocale, fiindcă-i poleit cu aur din soare și-i îndemnat de Preasfântul să aibă un crez, să cânte mai sus cu un diez, să cânte iubirea mereu și mereu, pe Sfânta Fecioară a lui Hristos, după ce l-a slăvit mai întâi pe Dumnezeu.

El e poetul ce se-ndreaptă spre târziu, mirându-se de patimi și frumos cât încă mai e viu, chiar dacă anii se-mbulzesc și trec întruna, urmărindu-și iubirea, cum Soarele cu Luna.

Creația poetului e ca un copac plin cu fructe de lumină, ce ține în brațe un cui, agățând de el oglinda timpului. Poetul este ca o pasăre cu aripi de cuvinte, ce ară cu gânduri metaforice Pământul și Cerul, pentru a găsi cheia din vis. În poeziile cărții găsim o filosofie pură a simplității încărcată cu trăiri, stări, sentimente, emoții ascunse în cutia cu bijuterii a sufletului omenesc. Viața, spune autorul, este ca un manej de circ, el ca un acrobat de trapez suspendat, ce de viață și moarte mereu obsedat, ce-n brațele Elenei se-aruncă singur, dar sigur, ca într-o plasă de siguranță, crezând că numai acolo timpul nu

va rugini și vor rămâne împreună, ca două păsări ce-și caută altarul iubirii din grădina veșniciei.

Poetul este băcanul din colțul lumii prăvălie, ziua vinde la teighea, iar noaptea scrie poezie, ascuns printre file de hârtie cu o frumoasă magie.

Astăzi, ca un cerșetor de lumină și frumos, stă sub cer de curcubeu și ne vopsește-n albastrul cerului sufletul, ce ne cheamă la nemurire și Dumnezeire mereu, trage ușa după el și aruncă cu cheia în cer, alergând ca un cal deocheat de drum, trăgând după el trăsura vieții de parfum, undeva, cândva, aburi de scrum.

Ascunsă în privirea lui, am văzut-o pe Elena ca pe o floare ce-și caută parfumul: doi bolnavi de sănătate și fericire, ascunși în poala nemuririi.

Cu cheia din vis, autorul închide și deschide filosofia vieții, lacătul, unde sunt ascunse iubirea, ura și păcatul. Acum, în anotimpul împlinirii, merge cu Elena de mână, pe un pod de curcubeu, peste apele din nor și-n urma lor, ecou de gânduri foșnind mereu, toate trăirile cu bunul Dumnezeu.

ART CITY reading

CĂLIN SEREDENCO

**Title: n/a / size: 40*60cm / painting
technique: acrylic on canvas/
description: n/a**

CĂLIN SEREDENCO

**Title: n/a / size: 40*60cm / painting
technique: oil pastels on canvas/
description: n/a**

Griuri colorate

Beatrice POPESCU

Griuri colorate

Albul ființei tale se amestecă cu negrul
 minții mele putrezite.
 Griul atât de închis îmi provoacă niște
 convulsii greu de stăpânit,
 Îmi vine să-ți pun un colier împletit în jurul
 gâtului,
 Dar ochii tăi sticloși îmi taie suflul
 În lumina felinarului cu lumină gri.
 Sunt bolnav de atâtea griuri colorate.
 Obsesia îmi joacă feste, mă hipnotizează,
 Mă pierd prin ea și apoi...cad.
 Trăiesc în filmulețe alb-negru rulate pe un
 diapozitiv sadic,
 Care îmi strică filmul, îl rupe și îl
 assemblează altfel...îl face gri.

Eu nu vreau să fiu nici alb, nici negru și
 nici gri,
 Eu vreau culori...și totuși,
 Uitându-mă la tine, mă văd pe mine,
 Un gri colorat într-o lume alb-negru.

O Doamnă

Paranoia mea, îmbrăcată în albastru marin
 Dansează tango
 Cu idei din care țâșnesc sânge.
 Are corpul unei balerine zbârcite
 Și ochi ucigători

Din care curge verde.
 Paranoia mea, e o leoaică
 Cu zâmbet de hienă,
 Care ține cursuri gratuite de nebunie.
 Învață numerele să danseze cu literele,
 Ca apoi să se devoreze între ele
 Până la ultima unduire.
 Paranoia mea, este o doamnă
 Cu chip de nimfă
 În spatele căreia stă înfipt
 Un cuțit de vânătoare.

La capăt de curcubeu

Norii se plimbă haotic,
Contrastând cu visele noastre mâncate de
vreme,
Iar din ochii tăi negri încep să curgă ploi
acide
Și să fulgere cu semne de întrebare.
Mă simt atât de neputincioasă.
Aș vrea să mai am puterea sa te strâng în
brațe, să te sărut,
Să te salvez de tine...
Dar noi am început deja să ne
descompunem în amintiri.
Suntem morți și prea oboșiți să mai vedem
asta.

Ecoul ultimului tunet, se sparge undeva în
zare de curcubeu.

Nevroză

Suntem înfășurați în suluri de umbre.
Din spatele tapetului cu trandafiri
Șerpilor țipă lacomi și înfometăți
Sugrumându-ne fiecare nerv.

Eu vreau să mă ascund în tine,
Tu mă primești cu un râs isteric,
Mă strângi în brațe violent
Și mă sufoci cu vise.

Ochii roșii de șobolan turbat
Îți sticlesc agitat și sinistru.
Ești bolnav de prea multe iluzii.

Mă sfâșii în mii de bucăți
Până rămân doar o idee.

Tu te transformi în șarpe...
Eu rămân agățată în haina
Aruncată la marginea drumului.

Ruină

Am construit în mine un templu pentru
Hades,
În care umbre și furii ciocnesc satisfăcute
Zeci de cupe cu otravă;
Otrava stoarsă din blestemata mea iubire
pentru tine.

Cu râsete sinistre și ritualuri sumbre
Fac horă în jurul inimii deja slujite
Și o usucă, o-mpietresc mai tare,
O împung cu furcile-nmuiate-n ură.

Am adunat în mine atâta groază și atâta
moarte,
Atâta urlet și atâta disperare,
Încât din furia mea nemărginită
Nu se mai naște decât haotica tăcere.

Doar marea am înghițit-o toată, în ochii
plini de răni,
Care acum se revarsă în valuri roșii,
Din retina prea oboșită să mai zâmbească
Altei dimineți fără tine.

Muzeul Național de Istorie al Transilvaniei

Radu MOȚOC

Acest muzeu din Cluj-Napoca este situat pe str. Constantin Daicoviciu nr. 2, în clădirea cunoscută și drept Casa Petrechevich – Horvath, și este continuatorul primei asociații muzeale din Transilvania, Societatea Muzeului Ardelean, înființată la 23 noiembrie 1859, care dispunea de colecții bogate de antichități, mineralogie, botanică, o pinacotecă și o colecție etnografică și zoologică.

Din 1929, colecția de antichități a trecut la Institutul de Studii Clasice, iar din 1937, în incinta actuală din str. Daicoviciu.

Colecția etnografie și pinacoteca vor sta la baza înființării altor două muzee clujene: Muzeul de Artă și Muzeul Etnografic al Transilvaniei.

Fig. 1 Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei.

Din anul 1948, colecțiile au trecut în subordinea filialei Academiei Române din Cluj și din 1994, acest muzeu este clasificat ca fiind de importanță națională.

Clădirea veche a muzeului a fost construită de maiorul Daniel Petrichevich – Horvath

(1769-1842), descendent al unei vechi familii aristocratice croate. Prin moștenire succesivă, această clădire a ajuns în 1925 să fie vândută statului român. Prin contribuția profesorilor Emil Hațieganu, Emil Racoviță și Fl. Ștefănescu-Goangă, s-a construit, la sfârșitul anului 1920 și începutul anilor 1930, o aripă nouă, care din 1935 are înfățișarea actuală¹.

Casa a fost concepută inițial pentru a deveni un loc de atracție pentru aristocrația Clujului, cu intenția de a da viață artistică și intelectuală orașului. Construcția este dispusă pe trei nivele, având o curte interioară foarte încâpătoare, în care au fost expuse diferite piese mari din piatră din epoca antică și medievală.

Fig. 2 Piese antice, care prezintă două busturi cu fața spre dreapta

Dintre directorii acestui muzeu, trebuie amintiți istoricii Emil Panaitescu și Constantin Daicoviciu, care și-a pus amprenta prin cercetări arheologice din Munții Orăștiei.

În urma evaluării, acest muzeu cuprinde 450.000 de bunuri culturale, ilustrând evoluția istorică a regiunii, din preistorie și până în zilele noastre².

În prezent, Muzeul este organizat în mai multe colecții:

- Colecția de istorie a farmaciei, a cărei primă atestare documentară este datată din anul 1573. La originea acestui muzeu se află colecția de obiecte farmaceutice transilvănene a prof. Iuliu Orient (1869-1940), îmbogățită și prin alte donații.
- Colecția de Preistorie, bogată în obiecte, care acoperă începuturile epocii paleolitice și neolitice, între care se remarcă piesele descoperite la Gura Baciului (jud. Cluj), Tartaria (jud. Alba) și vestitele tăblițe acoperite cu ideograme.
- Colecția Egipteană, care conține și o mumie datată în sec. al III-lea î. Hr., care a fost donată în secolul al XIX-lea.
- Colecția de Istorie Dacică, care ilustrează existența celor mai variate unelte, arme și artefacte produse în Dacia preromană, dar și numeroase piese de import, provenite din spațiul

1 Wikipedia, Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, pag. 1-2

2 Memorie și cunoaștere locală, pag. 1-2

învecinat sau mai îndepărtat, cu care Dacia preromană a întreținut relații comerciale.

- Colecția de Istorie Romană, care ilustrează viața cotidiană, religioasă și artistică, precum și practicile funerare din orașele Daciei romane.

- Colecția de Istorie Medievală, ce reflectă istoria Transilvaniei în secolele IX-XVIII, cuprinzând 30.000 de piese, care ilustrează caracteristicile istorice și culturale definitorii pentru apartenența europeană a acestei provincii: diversitatea culturală și pluralismul confesional.

Fig. 3 Timbre cu valoare nominală de 5 și 4 lei.

- Colecția de Istorie Modernă, ce ilustrează prin bunurile sale cultura istorică și civilizația spațiului multiethnic și pluriconfesional al Transilvaniei, care cuprinde peste 20.000 de bunuri culturale, mobile, artă decorativă, arme, gravuri, documente, carte veche și alte tipărituri.

- Colecția de Istorie Contemporană, care reflectă momentele de mare dramatism prin care a trecut societatea ardeleană în sec. XX.

- Cabinetul Numismatic, care are o colecție de 149 de medalii napoleoniene și peste 100.000 de piese, ce pot fi clasate în categoria tezaur și care acoperă o perioadă de timp de peste două milenii și jumătate³.

Recent, în 4 noiembrie 2024, Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei a inaugurat o expoziție „RĂZBOINICI UITAȚI ȘI PODOABE ETERNE: BARBARI MIGRATORI ÎN TIMPUL CRIZEI IMPERIULUI ROMAN (sec. V-VI d.Hr.)”. Această expoziție prezintă tezaure unice la nivel mondial, care includ bijuterii, medalioane, vase din aur și argint, împrumutate din colecții de la zece muzee din țară și străinătate. Dintre aceste colecții fac parte și tezaurul de la Șimleu Silvaniei, descoperit în două etape: 1797 și 1889. Acest tezaur se află în colecția Muzeului de Istorie din Viena și la Muzeul Național Maghiar din Budapesta.

Printre exponate se numără și o fibulă din aur masiv, care constituie un obiect unic în lume. Această fibulă din aur făcea parte din însemnele imperiale și constituia un accesoriu important al veșmântului de paradă al împăratului roman. El servea la prinderea mantiei pe umăr.

Expoziția găzduiește și piese din tezaurul de la Pietroasele, cunoscute cu numele de „Closca cu puii de aur”⁴.

Fig. 4 Timbre cu valoarea nominală de 13 și 10 lei.

Romfilatelia a introdus în circulație pe data de 27 august 2024 o nouă emisiune filatelică sub titlul Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, care cuprinde 4 mărci poștale și un plic „prima zi”.

Timbrul cu valoarea nominală de 4 lei ilustrează un relief cu imaginea Cavalerului Trac, care aparține epocii romane din sec. II-III d.Hr., descoperit la Gilău, jud Cluj.

Al doilea timbru cu valoarea nominală de 5 lei reproduce imaginea unui ulcior pentru vin provenit din Magna Grecia, din sudul Italiei, din perioada 335-325 î.Hr.

Un alt timbru, cu valoarea nominală de 10 lei, prezintă o geantă de cavalerie din piele și velur, decorată cu fir de argint, din sec.XVII-XVIII.

Ultimul timbru, cu valoarea nominală de 13 lei, are imaginea unei carafe de sticlă din sec. XVII, provenită din situl arheologic Porumbacu din jud. Sibiu. Emisiunea filatelică cuprinde și un plic „prima zi”, care reproduce pe fundal imaginea sediului Muzeului Național de Istorie a Transilvaniei. În prim-plan sunt redată imaginile unei măști din bronz purtată la parăzile ecvestre, aparținând epocii romane din sec. II d.Hr. și care provine din situl arheologic de la Gilău, jud. Cluj.

4 Știri Cluj, Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, pag, 1-3

Fig. 5 Plicul „prima zi” echipat cu timbrele emisiunii filatelice.

Plicul „prima zi” este echipat cu timbrele emisiunii, numerotate și obliterate cu ștampila „prima zi”, 27 august 2024⁵.

Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei din Cluj-Napoca este o destinație minunată pentru toți cei interesați de istoria României și a Transilvaniei. Cu o colecție impresionantă de exponate, expoziții interesante, muzeul oferă o experiență de neuitat pentru toți vizitatorii.

⁵ Buletinul informativ Romfilatelia pentru emisiunea filatelică Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei

ART reading CITY

CĂLIN SEREDENCO

Title: n/a / size: 50*30cm / painting technique: acrylic on canvas/ description: n/a

CĂLIN SEREDENCO

Title: n/a / size: 30*30cm / painting technique: acrylic on canvas/ description: n/a

Zelatori, detractori și hermeneuți eminescieni

George LATEȘ

Dincolo de valoarea în sine a unui creator, indiferent de valoarea acestuia, un rol decisiv în impunerea lui în conștiința publică revine receptării critice, cea care prin studii și articole, prin cărți chiar, poate sugera o schimbare de canon artistic, evident tributar politicului. În sprijinul ipotezei de mai sus, ne vine în minte un episod de istorie literară din decenii îndepărtate. Vreme îndelungată Tudor Arghezi a fost interzis de regimul comunist. Când a început să bată vântul schimbării de paradigmă critică, un reporter l-a abordat în casa acestuia de la Mărțișor și l-a întrebat dacă mai scrie și dacă mai publică (întrebare inutilă, căci nicio revistă și nicio editură nu-i acceptaseră propunerile). Era o întrebare capcană pe care acesta a evitat-o, spunându-i respectivului că n-o face câtă vreme scena literară e ocupată de „Bencuc, Jerpelitu și Deșălatu”, mod tipic de evaluare pentru pamfletarul care a plătit cu libertatea acidele-i și vitriolantele-i texte din presa interbelică. Pentru cei mai tineri, trimerile destul de transparente, erau la Mihai Beniuc, Eugen Jebeleanu și Dan Deșliu, nelipsiți de oarecare nerv liric, dar complet tributari unei ideologii politice de inspirație estică. Latiniile aveau o vorbă: „Inter arma musa tace”, translată în contemporaneitate, aceasta ar trebui să sune cam așa: „Când politica se amestecă în artă, rezultatul e mereu îndoielnic.”

Acest preambul, cam amplu, îl vedem util pentru înțelegerea modului în care a decurs receptarea lui Eminescu în diferite etape ale istoriei culturale din ultimii 150 de ani. Receptarea acestuia într-un interval atât de scurt a fost una dihotomică, când entuziastă, când sceptică sau chiar negatoare. Ceea ce e important însă e faptul că din toate aceste sinuozități axiologice Eminescu a ieșit, de fiecare dată, mult mai întărit, mult mai aproape de sufletul românilor, chiar mai bine situat într-un context al valorilor universale.

După ce Junimea l-a propulsat pe cea mia înaltă scală a valorilor estetice, proclamându-l „poet în toată puterea cuvântului” a venit rândul zelatorilor care s-a identificat cu viziunea sa lirică, i-au memorat versurile conținute în volumul Poezii, editat de Titu Maiorescu, inclusiv au încercat să-i imite maniera poetică de a articula o viziune lirică novatoare. Primii zelatori ai acestuia au fost Alexandru Vlahuță, Nicolae Petrașcu și Ioan Rusu-Șirianu, contemporani

cu ani buni din viața poetului, pe care l-au cunoscut în etapa lui bucureșteană și în anii agoniei prelungite de dinaintea înveșnicirii sale. Acestora le-am putea adăuga trei dintre femeile condeiere, care i-au fost apropiate în diferite grade: Veronica Micle, iubita proverbială a acestuia, cunoscută la Viena și rămasă atașată de acesta până la moarte, Mite Kremnitz, cea care l-a tradus în germană și care l-a admirat ca poet, apoi Carmen Sylva, regina care s-a arătat interesată de geniul liric al acestuia. Nu-i putem apoi ignora pe autorii amintirilor, scrise la distanță în timp după dispariția acestuia, din care răzbate nu doar uimirea pentru traiectul excepțional al liricii sale, ci și prețuirea omului de o rară modestie, conștient tot timpul de valoarea sa poetică.

Un loc aparte între zelatorii poetului îl ocupă Barbu Delavrancea, unul dintre primii care se înfruptă din manuscrisele poetului, depuse la Academia Română de Titu Maiorescu în anul 1902. În caietele legate aleatoriu, Delavrancea descoperă grandiosul proiect al Dodecameronului dramatic, schițat la Viena și lucrat secvențial pe acte și tablouri. Poetul l-a abandonat în diferite stadii de elaborare, când și-a dat seama că boala moștenită de la părinți nu-i va permite să-l finalizeze. Delavrancea preia ideea eminesciană și elaborează cele trei drame din Trilogia Mușatinilor, fiecare tributară atelierului poetic eminescian. De aceea ne întrebăm adesea dacă această formă de iubire pentru scrisul înaintașului nu-i cumva o pasișă sau chiar un plagiat nedeclarat al acestuia. Istoria literară a validat dramele din trilogie ca fiind originale, deci aparținându-i numai și numai lui Delavrancea, deși oarecare nuanțe parcă s-ar impune.

Peste ani, alți zelatori și-au arătat

prețuirea pentru actul poetic eminescian, pentru omul care ni l-a lăsat moștenire și pentru rolul determinant al acestuia în impunerea unui nou mod de a concepe poezia care a dus la schimbarea canonului literar. L-am aminti pe adesea hulitul Augustin Z.N.Pop, cel care ne-a lăsat câteva volume dedicate poetului și iubirii sale nemărginite pentru Veronica Micle, singura femeie care l-a privegheat în sicriul care-l ducea pe poet spre veșnicia pământului românesc.

În rândul zelatorilor îi putem include și pe cei care au încercat să-l prindă în structuri prozastice de tip roman pe Eugen Lovinescu, Cezar Petreco și alți câțiva care s-au încumetat să-l transforme în personaj. Versurile poetului, puse pe note au devenit romanțe sau madrigaluri, pictorii i-au imortalizat chipul și viziunea, sculptorii i-au tras în marmură sau bronz chipul astral și l-au nemurit astfel. Ca formă a zelului, dus la cote înalte, nu putem ignora inițiativa gălățeană din 1909 când i se ridică o primă statuie și i se amenajează peisager un parc tematic, inspirat din opera acestuia. Peste alți doi ani, Primăria decide ca una din străzile orașului să-i poarte numele și o amenajează plantând tei pe ambele părți. Unii dintre acești tei au supraviețuit până în contemporaneitate, de aceea strada reclamă o urgentă reamenajare pentru a fi inclusă în acest triptic omagial: statuie, parc și strada tematică.

Chiar dacă formele iubirii pentru opera poetului sunt prevalente cantitativ, nu-i putem uita pe detractorii acestuia, care și-au asumat, fără voie evident, rolul de a dărâma statuia acestuia de pe soclu din motive variate.

În chiar sânul Junimii au fost câțiva, puțini ce-i drept, care nu se regăseau în

viziunea adusă de aceștia, numai că ceilalți, majoritari, puneau repede în surdină cârtelile acestora. Pentru curioșii și caraghioșii contestatari le sunt disponibile volume care au repus în circulație toate aceste ieșiri intempestive în spațiul cultural românesc. Nu e locul aici pentru a-i inventaria pe toți aceștia, puși în umbră de curentul prevalent admirativ, fie în formă populară, fie în cea hermeneutică. Vom poposi puțin pentru că nu merită mai mult, în orizontul lor de gândire, contestând a priori că n-au reușit altceva decât să consolideze curentul prevalent admirativ, curentul eminescian.

Întâiul contestatar, pe care-l avem în vedere, este canonicul Alexandru Grama, profesor de teologie la Blaj, cel care într-un Studiu critic, publicat în 1891, se arăta indignat de influența nefastă a versului eminescian asupra tinerilor seminariști și nu numai. Cei care, ulterior s-au referit la aserțiunile acestuia (mulți doar l-au invocat sau l-au citat) au fost extrem de virulenți cu acesta. Omul din spatele studiului era bine garnisit intelectual, autor de manuale, doar că era obnubilat de dogma teologică pe care o predă. La o lectură mai atentă, se pot identifica resorturile ideatice care l-au împins spre o astfel de atitudine. Ținta directă a atacului este Mihai Eminescu, cea indirectă, dar evidentă, este Titu Maiorescu cu criticile sale contra ardelenilor, trăitori în umbra școlii preparandiale a Blajului. Spiritus rector al Junimii, Titu Maiorescu a mizat pe preeminența lui Eminescu și l-a impus în spațiul cultural din Principate și Transilvania prin edițiile poeziei acestuia, nesocotindu-i pe versificatorii ardeleni, deși avea el însuși rădăcini transilvane. Peste ani, un romancier de marcă, Dumitru Radu Popescu, a pus în circulație o sintagmă, galaxia Grama, prin care îi includea într-o serie neagră pe toți cei care au îndrăznit să conteste geniul

eminescian. Dincolo de efectul publicistic, deloc neglijabil, rămâne totuși o mirare: pe cine a vizat Grama în contestarea sa, pe Eminescu sau pe Maiorescu?!

O a doua contestare, la care ne vom opri puțin, e cea a oficialităților gălățene, care în anii „obsedantului deceniu” au decis ca statuia poetului să fie mutată din parcul ce-i purta numele în Grădina Publică. Nu s-au limita la atât, au vopsit-o cu Duco arămiu, pe motiv că marmura e specifică lumii capitaliste, iar bronzul celei socialiste. Ulterior statuia a fost curățată de imuna vopsea și reșezată în locul convenit din arealul peisager inițial. Din păcate, intervenții ulterioare în acesta mai mult au stricat, în loc să potențeze gestul din 1909 al urbei.

A treia contestație, la care ne vom opri succint, e cea a condeierilor de tristă faimă din revista Dilema, în spatele cărora s-a aflat însă un nume sonor al criticii românești. Aceștia s-au arătat agasați de insistența cu care manualele școlare și forurile culturale voiau să impună supremația geniului eminescian. Dacă aveau dreptate sau nu, e mai puțin important, cert este că au fost ridiculizați, chiar în exces, iar peste gestul lor impardonabil s-a așternut uitarea. Niciunul dintre contestatari n-a performat în câmpul criticii sau al istoriei literare, așa că nu merita mai mult decât să-i încadrăm în seria clamatorilor în pustiu.

De o cu totul altă factură sunt hermeneuții operei eminesciene, pe care însă îi vom evolua într-un demersul ulterior.

Kiki scrie, Kiki citește, Kiki traduce

Despre memorie, trunchierea realității și simțurilor

Carmen ANDREI

„Realitatea nu se formează poate decât în memorie.”
(Marcel Proust)

Am ales să plec de la acest citat, o alegere nicidecum anodină sau gratuită întrucât mă regăsesc în acest mare scriitor, mai mult citat decât citit, ader la ideile lui și tipul de scriitură, îl predau studenților când se mai pârguiesc, așa, spre anul trei, de mai bine de douăzeci de ani fără să obosec, fără rutină sau ne-chef.

Teza că realitatea, cea adevărată, nu de formează decât în memorie atrage deîndată întrebarea: în care tip de memorie? Și, mai ales, unde sălășluiește ea mai exact? Manualele de psihologie fac distincții taxonomice, categoriale între memoria cognitivă și cea afectivă, voluntară și involuntară, declarativă, procesuală, semantică, episodică, fizică, moartă, segmentat, asociativă, vizuală, virtuală, explicită, volatilă ș.a.m.d. (în înșiruirea mea cum îi tragem o otheadă complice și lui Caragiale și ai săi La moși unde alinia și el... tot aleatoriu și popi și mici și alte matrapazlâcuri cu ironice și comice efecte), toate tipurile de memorie important de decelat și înțeles, dar Proust face referire la memoria autobiografică non intențională, afectivă, batiscaf al trăirilor autentice.

Elementele declanșatoare ale memoriei involutare (madlena și ceaiul ca care Combray-ul copilăriei naratorului reînvie dintr-o ceașcă, ”mica frază” din sonata lui Vinteuil pentru alt personaj din romanul-fluviu În căutarea timpului pierdut, Swann, un pas ezitant pe o dală de piatră din curtea Guermantes-ilor, strâmbată de istorie, care duce la șovăire și un flux întreg de suveniruri refulate), dovedesc o fascinantă putere re-creatoarea memoriei autentice, inteligente (în sens cognitiv) asemănătoare celei unui talisman (piele de șagrin care nu micșorează, ci paradoxal, amplifică): aduce subiectului o revelație teribilă, o fericire

enigmatică și face moartea indiferentă. Realitatea autentică din memorie este senzația-amintire stocată în straturi nebănuite, apare misterios, neprevăzut și dispare așijderea nu înainte de a permite construirea unui „edificiu imens al amintirii”, vremelnic, dar salvator dacă se fixează în scris. Viziunea proustiană este de acum mai bine de o sută de ani este nouă, originală, nefundamentată sau argumentată științific. Este intuiționistă în sens bergsonian. Putem vorbi astfel de o psihologie evoluționistă a individului în Timp și Spațiu, subiectivă, cu o rezervă inerentă de trompe-œil și a fluctuațiilor mișcătoare ale imaginației, percepțiilor senzoriale, trăirilor în imediat și a contingent, evanescente prin excelență.

Slăbiciunile memoriei sunt de semnalat deopotrivă: incapacitatea de a furniza amintiri certe, fugacitatea impresiilor, multiplicitatea și varietatea proceselor psihice se „salvează” datorită repetiției. „Dacă viața noastră este vagabondă, memoria noastră este sedentară” își rafinează Proust ideea. Din hazard și neprevăzut se nasc efluvii de fericire, impresii confuze ale experiențelor spirituale care obligă la conștientizare „conștientă”, la telescopare în trecut. Recuperarea are funcție cathartică, cimentează o „realitate reală”. Fragmentele de existență extrase Timpului dau imagini solare, strălucind, iluminând contingenta.

Adverbul „poate” are sens și nuanțează: rațiunea devine inutilă când facsimilele memoriei afective invadează viața înfrumusețând-o. „Intermitențele inimii”, scurtcircuitările geloase duc la tulburări ale memoriei și simțirii.

Închei punând degetul pe rana subiectivității mele cu ideea că procesul conștientizării mecanismelor memoriei este complex, ezitant, îndoielnic supus mutațiilor constante și evoluției personalității, cu o invitație la un travaliu răbdător de aprofundare. Astfel răsare lumina intelectuală din opacitatea senzorială și ajungem la (un) Adevăr.

Aventurile lui Mordicus. Povestiri plăcute și de adormit în picioare de Paul Emond

Les aventures de Mordicus. Histoires plaisantes et à dormir debout de Paul Emond

Mordicus éprouve une joie céleste

Moi, Mordicus, ce jour-là, j'ai commencé par perdre une dent.

Une dent de devant.

Un beau matin, en me levant.

Machinalement, j'ai poussé mes dents avec ma langue et ma dent est tombée.

Ma femme m'a regardé:

- Mordicus, avec ta dent en moins, tu es vraiment trop laid, je te quitte.

Elle a pris ses cliques et ses claques et elle a disparu.

Aventurile lui Mordicus. Povestiri plăcute și de adormit în picioare de Paul Emond

Mordicus trăiește o bucurie cerească

Eu, Mordicus, în ziua aceea, am început să pierd câte un dinte.

Un dinte dinspre față.

Așa, într-o bună dimineață, când am mijit ochii. Fără să vreau, mi-am împins dintele cu limba și dintele a căzut.

Nevasta mea s-a uitat la mine și-a spus:

- Mordicus, fără un dinte ești de-a dreptul prea urât, te părăsesc.

Și-a luat catrafusele și-a șters-o.

După nicio oră a sunat telefonul, era avocatul nevastei mele.

Même pas une heure après, le téléphone a sonné, c'était l'avocat de ma femme.

- Monsieur Mordicus, à l'exception de votre brosse à dent tout ce qui se trouve chez vous appartient désormais à votre femme puisqu'il est évident, Monsieur Mordicus, qu'avec votre dent en moins elle obtiendra le divorce à vos dépens. Sans perdre de temps et en toute légitimité, votre femme vient donc de vendre la maison, aussi un camion de déménagement emportera-t-il tous les biens qui s'y trouvent et qui désormais lui appartiennent.

Je n'ai pas eu le temps de raccrocher que déjà le camion s'arrêtait devant la maison.

Trois malabars sont entrés d'un air menaçant et en gonflant les pectoraux.

- T'as intérêt à filer, avant qu'on ne te réduise en miettes, bonhomme avec une dent en moins.

Alors, moi, Mordicus, je suis parti sans demander mon reste et j'ai marché sur la longue route.

Au bout de la longue route, j'ai rencontré un vagabond, lequel vagabond s'est adressé au vagabond que j'étais devenu.

- Viens, mon camarade, il m'a dit, t'es vraiment trop laid avec ta dent en moins mais je veux te consoler, j'ai là une fameuse bouteille, on va la vider tous les deux.

On s'est assis dans un fossé et on a vidé tous les deux la fameuse bouteille.

La gnôle était si forte qu'il n'a pas fallu longtemps pour qu'elle m'endorme.

Quand je me suis réveillé, mon camarade n'était plus là.

Il avait pris l'argent qu'il me restait, et ma veste, et ma ceinture, et mes grolles, et même ma chemise.

C'est alors que je me suis rendu compte combien il faisait froid, pour tout dire qu'il gelait à pierre fendre.

La nuit était tombée.

Tout là-haut, la lune brillait et plein d'étoiles l'entouraient.

Tous ces astres formaient un somptueux tableau.

Alor, moi Mordicus, j'ai contemplé sans fin ce somptueux tableau et j'ai éprouvé une joie céleste.

- Domnule Mordicus, cu excepția periutei de dinți, tot ce se găsește în casa dumitale îi aparține de-acum încolo nevastei dumitale. Pentru că-i evident, domnule Mordicus, dumneata vei plăti, ea va obține divorțul din cauza dintelui dumitale lipsă. Fără să-și mai piardă timpul și pe de-a dreptul, nevasta dumitale a vândut numaidecât casa, așa încât o să vină numai decît un camion de transport și o să ia toate bunurile care se găsesc în casă și care îi aparțin ei pe viitor.

Nici n-am apucat să închid telefonul că un camion era deja oprit în fața casei.

Trei matahale cu niște mutre amenințătoare au intrat umflându-și mușchii.

- Ai tot interesul s-o ștergi înaintea să te facem fărâme, mai omuleț c-un dinte lipsă.

Atunci, eu, Mordicus am plecat fără să mai cer socoteală și am luat-o pe strada lungă.

La capătul străzii lungi, m-am întâlnit c-un vagabond, care se adresa așa vagabondului care devenisem:

- Hai cu mine, tovarășe, mi-a spus, chiar că ești prea urât cu dintele tău lipsă, dar o să te consolez eu. Am aici o sticlă de băutură bine-cunoscută, o să o golim împreună.

Ne-am așezat într-o groapă și-am dovedit amândoi sticla respectivă.

„Agheasma” era așa de tare că nu mi-a luat mult să adorm.

Când m-am trezit, tovarășul meu nu mai era acolo.

Îmi luase banii ce-i mai aveam la mine, și jacheta și cureaua și târlcii din picioare, luase până și cămașa de pe mine.

Și-abia atunci am realizat eu cât era de frig afară, să spun drept, era un ger de crăpau pietrele.

Se lăsa noaptea.

Sus, pe cer luna strălucea înconjurată de-o mulțime de stele.

Toate astrele astea formau un tablou măreț.

Și-atunci, eu, Mordicus, am contemplat la nesfârșit acest tablou măreț și am trăit o bucurie ca cerească.

DICȚIONAR

Artiști plastici gălățeni (209)

Corneliu STOICA

SUSANU Georgiana Geanina – pictor, grafician. S-a născut la 25 septembrie 2002 în satul Hanu Conachi, comuna Fundeni, județul Galați. A absolvit Colegiul Economic „Virgil Madgearu” Galați (2021), Școala de Arte din cadrul Centrului Cultural „Dunărea de Jos” Galați, Secția Grafică (2022) și Universitatea „Dunărea de Jos” Galați, Facultatea de Arte, specializarea Pictură (2024). În anul universitar 2022 - 2023 a beneficiat de Bursa ERASMUS + pentru studii la Accademia di Belle Arti din Veneția – Italia. Masterandă în anul I la aceeași facultate gălățeană.

Expoziții personale: „Ecouri ale tăcerii”, pictură și grafică, Casa Artelor, Galați (2024). *Participări la Expoziții de grup:* Concursul Național de Caligrafie, ediția a II-a, Asociația „Liber la Educație, Cultură și Sport” (2018); „Atelier”, Galeriile de Artă „Nicolae Mantu”, Galați (2022, 2023, 2024); Expoziția Internațională de Artă Vizuală „Zis și Făcut”, Iași (2021/2022); „Expo Gravura”, Galeria „Serfioti”, Galați (2022); Expoziția - Concurs Bienala Națională de Grafică „Constantin Găvenea”, Muzeul de Artă, Tulcea (2022, 2024); Concursul Internațional

„Martha Bibescu”, ediția a IV-a, Palatul Mogoșoaia, București; Expoziția Taberei de creație „Demersuri artistice pe Valea Râmnicului Sărat”, Chiojdeni, Vrancea; Expoziția de Artă Vizuală „Unexpected”, Galeria „Serfioti”, Galați; Expoziția de icoane, schițe și desene, Muzeul Istoriei, Culturii și Spiritualității Creștine de la Dunărea de Jos; Expoziția „Carte Obiect”, Galeria „Serfioti”, Galați; Bienala Națională de Pictură „Alexandru Ciucurencu”,

Muzeul de Artă Tulcea; Bienala Albastră – Bienala Internațională Oxymoron!, Muzeul de Artă Brașov; Expoziția Internațională „Micul Prinț”, ediția a II-a, Muzeul de Artă, Satu Mare; Expoziția de Artă Vizuală „Demnitatea umană”, Galeriile „Imago” și „Ermineia”, Cluj-Napoca; Expoziția „Sărbătoarea breslei”, Muzeul Național al Satului „Dimitrie Gusti”, București, Foaierul H. H. Stahl și Sala Donatorilor (2023); Expoziția „Arta prezentului”, Muzeul „Vasile Pârvan”, Bârlad – Vaslui; Noaptea Muzeelor, Casa Artelor, Galați; Expoziția „Whispers of scents”, ediția I, Sala Pașilor Pierduți, Universitatea „Dunărea de Jos” Galați; Expoziția absolvenților Facultății de Arte (2011 – 2024) „Expo Alumni”, Casa Artelor, Galați; „Artist sub 25”, ediția a III-a, Muzeul Arta Lemnului, Câmpulung Moldovenesc – Suceava (2024); Salonul de toamnă al Filialei Galați a U. A. P. R., Galeriile de Artă „Nicolae Mantu”, Galați (2024). *Participări la Tabere de creație:* Mobilitate Erasmus +, Accademia di Belle Arte di Venezia, Italia (2022 – 2023); „Demersuri artistice pe Valea Râmnicului Sărat”, ediția a III-a, Vrancea (2023); Ipotești – Botoșani (2024). A publicat ilustrații în revistele „Artă în lucru” și „Tuș”. *Distincții:* Premiul I, Expoziția Națională Sfintele Paști, Iași (2019); Premiul I, Festivalul Internațional Concurs Anelisse, Iași (2019); Premiul I, Concursul Interjudețean de Istorie „România – tradiții și istorie locală”, ediția a III-a, Vrancea (2020); Premiul I, Concursul Național de Arte Plastice „Nicolae Milord”, ediția a V-a, Piatra Neamț (2021); Premiul pentru pictură, Expoziția Internațională de Artă Plastică „Zis și Făcut”, ediția I 2021/2022; Mențiune, revista „Artă în lucru” (2024); Premiul Special al Juriului, Expoziția – Concurs Bienala Națională „Constantin Găvănea”, ediția a III-a, Tulcea (2024).

Georgiana Susanu - Autoportret

Georgiana Susanu - Candoare

Georgiana Susanu - Maria

Manifestând un interes deosebit pentru arta figurativă, Georgiana Susanu cultivă cu predilecție portretul și peisajul, dar nu neglijează nici celelalte genuri, precum natura statică, nudul sau compoziția cu mai multe personaje. Într-o corespondență electronică recentă, artista se confesa: *„Portretul și peisajul le consider esențiale pentru a surprinde nu doar trăsături vizibile, ci și emoțiile sau poveștile subtile care le însoțesc. În portrete, încerc să evidențiez gesturile simple, expresiile autentice și detaliile care reflectă esența personajului, pe când în peisaj, captez atmosfera locurilor care au avut o însemnătate aparte în parcursul meu artistic”*.

Lucrările din seria „Riduri de viață”, „Aproape liniște”, „Portretul Mariei”, „Candoare”, „Drumul spre casă”, „25 ianuarie”, „Maria”, „Liniște” sau „Autoportret” sunt mărturii care dovedesc fără îndoială că artista și-a însușit destul de bine arta portretului, că dincolo de asemănarea fizică cu modelele, ea reușește să pătrundă în psihologia acestora și să le pună în evidență în expresia chipului trăirile lăuntrice, stările sufletești prin care trec, frământările, altfel spus, lumea lor interioară. Pe figura bătrânei din „Riduri de viață”, povara anilor, suferințele și-au lăsat din plin amprentele; Maria din tabloul cu același titlu, epuizată de efort, pare indiferentă la realitatea din jur; adolescenta din „Drumul spre casă” este cufundată în gânduri, privirea și întreaga figură exprimă melancolie, stare accentuată și de contrastul cromatic lumină-umbră; tinerei din lucrarea „Aproape liniște”, surprinsă într-un peisaj de toată frumusețea, părul adiat de vânt i-a acoperit aproape în întregime imaginea chipului, nu sunt semne care s-o neliniștească; adolescenta din „Candoare” privește cu admirație la florile din vaza de alături, rafinamentul tonurilor calde de sepia sunt în deplin acord cu gingășia și puritatea

personajului; mama din „Liniște”, obosită, a adormit și ea o dată cu pruncul pe care-l strânge la piept.

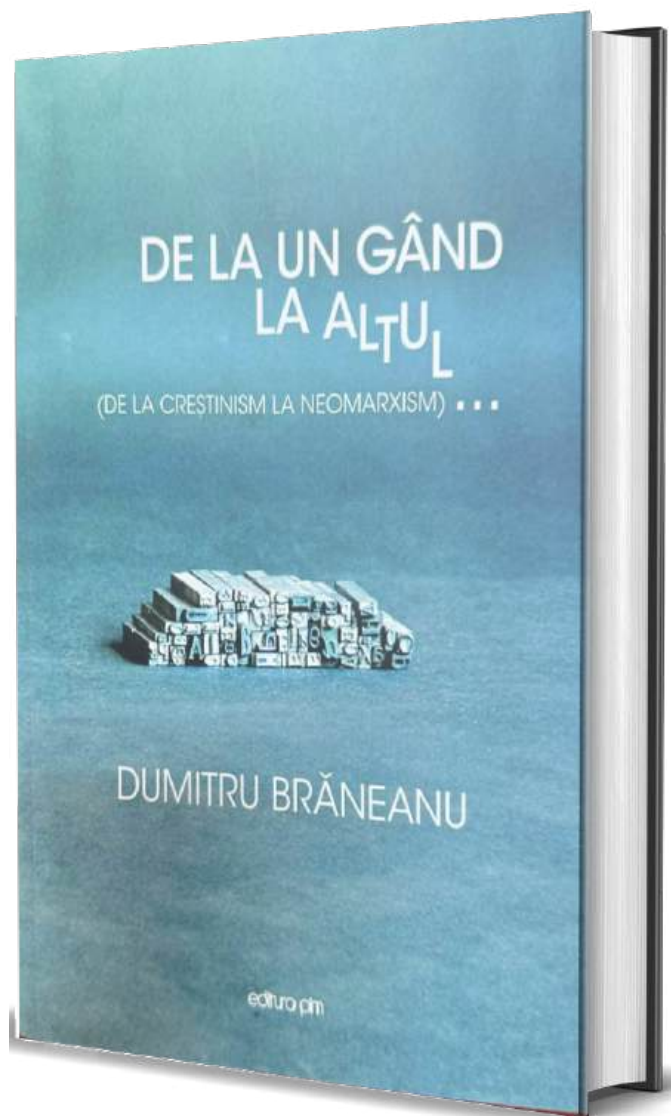
De remarcat faptul că Georgiana Susanu este o foarte bună desenatoare, linia la ea este mlădioasă și alături de aceasta, pentru realizarea imaginii personajelor, se folosește de subtile modulații tonale, obținând efecte cromatice de mare sensibilitate. Aceeași modalitate de a picta sau desena o întâlnim și în tablourile reprezentând nuduri, naturi statice sau în tripticul de mari dimensiuni „Pomul vieții” (120 x 240 cm), pictat în tehnica uleiului pe placaj, în care artista apelează la elemente simbolice, urmărind să redea constrângerile și presiunile societății moderne asupra individului, indiferent de starea socială și culturală a acestuia.

Peisajele Georgianeii Susanu conțin imagini cu priveliști din zona montană a Vrancei, cu obiective care amintesc de mari personalități ale culturii românești, cu lăcașuri de cult sau cu aspecte din Veneția și din Mogliano Veneto, localitatea în care a locuit în timpul studiilor din Italia. Paleta coloristică este diversă, când luminoasă, strălucitoare, când sobră, solemnă, când dramatică, când ajutând-o pe artistă să creeze o atmosferă de mister.

Georgiana Susanu - Spațiu sacru

ART reading CITY

De la un gând la altul

Autor: Dumitru Brăneanu

Editura: PIM, Iași, 2024

ARHIVĂ FOTO

1. Festivalul de Datini și Obiceiuri de Crăciun și Anul Nou „Tudor Pamfile” ed. XXIX - 13 - 15 decembrie 2024
4. Ziua Culturii Naționale. Gala Scriitorilor ediția a-III- 15 ianuarie 2025

CRONICĂ

5. Îmbrățișarea unei torțe - Octavian Mihalcea
12. Tecuci. Epicentrul Cultural și razele sale - Ghiță Nazare
15. Ho`oponopono în literatură? - Adi G. Secară
22. Doar cinstindu-ne eroii avem viitor - Ioan Domenco
26. Foșnind ecoul păsării cu aripi de cuvinte - Ștefan Dima Zărnești
35. Zelatori, detractori și hermeneuți eminescieni - George Lateș

SERIAL

7. Ion Petrovici. O viață sub spectrul filosofiei - o nouă și captivantă monografie - Gheorghe Felea
38. Kiki scrie, Kiki citește, Kiki traduce. Despre memorie, trunchierea realității și simțurilor - Carmen Andrei
39. Kiki scrie, Kiki citește, Kiki traduce. Aventurile lui Mordicus. Povestiri plăcute și de adormit în picioare - Carmen Andrei

CREAȚIE LITERARĂ

14. Lichidați martorii - Nicolae Bacalbașa
20. Umbra măslinului - Luiza Cala
28. Griuri colorate - Beatrice Popescu

DOCUMENT ISTORIC

30. Muzeul Național de Istorie al Transilvaniei - Radu Moțoc

ART City. Reading City

6. n/a acrylic on canvas - Călin Seredenco
27. n/a acrylic on canvas - Călin Seredenco
34. n/a acrylic on canvas - Călin Seredenco
44. De la un gând la altul- Dumitru Brăneanu. Ed. PIM, 2024

ARTĂ PLASTICĂ

38. DICȚIONAR. Artiști plastici gălățeni (209) - Corneliu Stoica

© CĂLIN SEREDENCO

TITLE: N/A / SIZE: 40*60CM / PAINTING

TECHNIQUE: ACRYLIC ON CANVAS/ DESCRIPTION: N/A

1583 0227